

BUKOV pelet

“Strugara Radanović”

Najsavremeniji pelet nemačkog kvaliteta “KAL” razlikuje nas od drugih:

- procenat zbijenosti drvene mase iznosi 5,72%;
- u procesu sušenja koristimo ciklone sa vrućim vazduhom, a ne otvorenim plamenom;
- u našem peletu nema sagorelih čestica;
- rezultat je bolja kaloričnost peleta i manje pepela.

Kontakt telefon:

060/517-82-82, Jelena

ULTRAZVUČNA ORDINACIJA ULTRAMEDM

GODINU DANA SA VAMA

**HVALA VAM NA
POVERENJU
TU SMO DA BRINEMO
O VAMA I VAŠEM
ZDRAVLJU**

☎ 061/1614901 061/1614903
📍 Kestenova 10a , Starčevo
@ ultramedmstarcevo@gmail.com

МЗ Старчево и ЈКП "Хигијена"

*и ове јесени позивају вас на уређење околине и
еколошки присију одлагању отпада.*

*Акциоја одношења кабастог отпада из домаћин-
ства вршиће се током последње недеље октобра:*

РАСПОРЕД ОДНОШЕЊА КАБАСТОГ ОТПАДА:

ПОНЕДЕЉАК, 24. ОКТОБАР - ДОЊИ КРАЈ

УТОРАК, 25. ОКТОБАР - ГОРЊИ КРАЈ

СРЕДА, 26. ОКТОБАР - ШУМИЦЕ

ЧЕТВРТАК, 27. ОКТОБАР - РАДНИЧКО НАСЕЉЕ

*Будимо као и до сада на висини задајка! Припре-
мимо кабастог отпада за одношење.*

Слика

ИЗАШАО ЈЕ НОВИ БРОЈ! - Најмлађи читаоци "Старчевца"

Месечне локалне новине

СТАРЧЕВАЧКЕ новине

ГОДИНА: XXIX

БРОЈ: 346

30. СЕПТЕМБАР 2022.

НЕМА ЦЕНУ

Гласник Удружења грађана
Креативни културни клуб
Информатор МЗ Старчево

Главни
и одговорни уредник
Милена Јовишић

Уређује редакцијски колеџијум:

Петар Андрејић,
Јордан Филиповић,
Зорана Штековић,
Предраг Станковић, Марко
Ивошевић, Далибор Мергел,
Петар Орешковић (спорт),
протојереј Зоран Малетић (црква),
Данијела Пећанин (школа).

Технички секретар
Јелена Грујић

Фото
СН; насловна: Исидора Јовић

Адреса
Моше Пијаде 12, Старчево 26232

Web:
www.starcevo.org.rs

E-mail
snovine94@hotmail.com

Телефони
013/631-144 (тел/факс)
063/565-752,

Штампа
ГРАФО КОЛОР 84 - Панчево

Тираж
1400

СТАРЧЕВАЧКЕ новине први пут
су изашле **јуна 1994.** године. Упи-
сане су у Регистар штампаних ме-
дија под бројем: NV000434
СР - Каталогизација у публикацији НБС,
Београд 352(497,113)

У ОКТОБРУ ПОПИС СТАНОВНИШТВА, ДОМАЋИНСТАВА И СТАНОВА

ВРЕМЕ ЈЕ ДА СЕ ПРЕБРОЈИМО И ПРЕСАБЕРЕМО

Попис становништва, домаћинства и станова је, по садржају и обиму, најмасовније и најкомплексније статистичко истраживање које се спроводи у скоро свим земљама света, на сваких десет година

Пописом се обезбеђују потпуни и квалитетни статистички подаци о становништву, његовој старосној и полној структури, образовној и брачној структури, о економској активности, о структури домаћинства и породица и о стамбеном фонду. Прикупљени подаци од изузетног су значаја за оцену тренутног стања, као и за будуће планирање и доношење различитих стратегија, како на националном тако и локалном нивоу. Спровођење пописа има дугу традицију на тлу Србије. Први општи попис становништва спроведен је јуна 1834. године по наређењу кнеза Милоша. Овај попис није обухватао Турке (који се ни касније нису пописивали) и Роме, који су били изузети од пописа јер нису били подложни општем опорезивању. Поред кућа и пореских глава, пописом су обухваћени и војни обвезници.

Од првог општег пописа људства па до Првог светског рата, пописи су се у просеку спроводили на скоро сваких пет година: 1841, 1843, 1846, 1850, 1854, 1859, 1863, 1866, 1874, 1879, 1884, 1890, 1895, 1900, 1905, 1910. Попис становништва који је спроведен у октобру 1866. године сматра се првим модерним пописом. Под руководством Владимира Јакшића, зачетника статистике у Србији, извршене су озбиљне припреме за спровођење поменутог пописа, израђени су формулари и правила пописивања и укључен је велики број нових обележја. Овим пописом обухваћено је целокупно становништво. Наредни попис, спроведен у децембру 1874. године, био је још амбициознији. Припрема овог пописа била је обимнија а прикупљени подаци су исказани на нижим територијалним јединицама (срезови, општине).

Статистичко одељење припремало је нову акцију пописивања за крај децембра 1880. године и то у складу са препорукама Међународног статистичког конгреса одржаног 1872. године у Петрограду (Русија). Међутим, рат са Турском, 1877. и 1878, као и послератне политичке прилике спречиле су спровођење ове акције. У међувремену, Србија је на Берлинском конгресу (1878. године) добила пуно међународно признање независности, на територији проширеној Нишким, Пиротским, Вранјским и Топличким округом. Да би се утврдило бројно стање људства и пореских обвезника у ослобођеним крајевима, спроведен је делимични попис у овим, тзв. новим областима, само седам месеци након Берлинског конгреса, у фебруару 1879. године. Попис из 1884. године разликује се од свих ранијих пописа, јер је спроведен на основу

закона - "Закон о попису људства и имовине". Од тада су сви пописи на тлу Србије вршени на основу посебне законске регулативе.

Тежња да се статистичко посматрање прилагоди савременим захтевима науке и препорукама међународних статистичких конгреса дошла је до изражаја 1890. године, доношењем "Закона о попису становништва и домаће стоке", по коме се "пописи имају вршити сваких пет година, и то у исти мах на дан 31. децембра". Последњи попис у Краљевини Србији спроведен је 1910. године. Најзначајнија разлика овог пописа у односу на претходне огледа се у томе што је поред тзв. Породичног листа први пут уведен индивидуални пописни листић - Пописница.

У периоду између два светска рата извршена су само два пописа становништва, и то 1921. и 1931. године. Наредни попис је планиран за март 1941. године, али због политичких догађаја и почетка Другог светског рата није спроведен. Због потреба да се у што краћем року прикупе подаци о штетама насталим услед ратних разарања, 1948. године извршен је тзв. скраћени попис, а већ 1953. и први комплетан послератни попис становништва.

Почев од пописа 1961. године, у складу са препорукама УН, поново је успостављена десетогодишња периодика, тако да су пописи спроведени 1961, 1971, 1981. и 1991. године. Први попис у 21. веку, и први након расформирања СФРЈ, у тадашњој Савезној Републици Југославији, коју су чиниле Србија и Црна Гора, планиран је за април 2001. године. Међутим, због недостатка финансијских средстава, најпре су државни органи Црне Горе, а касније и Србије донели одлуку да се попис одложи. Попис је у Србији спроведен априла 2002. године, али само на територији централне Србије и АП Војводине, јер за његово спровођење на подручју АП Косово и Метохија нису постојали услови, док је Црна Гора попис реализовала 2003. године. Попис 2011. године је први попис након 100 година који је Република Србија спровела као самостална држава. Овај попис није спроведен у априлу (као што је раније била пракса) већ у октобру, уз финансијску подршку Европске комисије. Попис 2011. није спроведен на територији АП Косово и Метохија, док је у општинама Бујановац и Прешево забележен смањен обухват јединица пописа због бојкота великог броја припадника албанске националне мањине.

Тако смо стигли и до 2021. године када је планиран попис али је одложен због пандемије коронавируса. Попис се зато одржава ове године. Финансијска средства за спровођење Пописа становништва, домаћинства и станова 2022. године заједнички су обезбедиле Република Србија и Европска унија. Најзначајнија разлика по-

писа у односу на друга статистичка истраживања јесте у томе што се пописом прикупљају подаци до најнижег територијалног нивоа (насељено место, делови насеља) и што пружа податке о специфичним групама становништва - по полу, старости, образовној структури, брачном статусу, економској активности и др. Подаци прикупљени у попису од великог су значаја и за:

- годишње процене броја становника (у међупописном периоду) и пројекције броја и основних структура становништва за дужи период;
- обезбеђивање оквира за истраживања која се спровode на бази узорка;
- анализу и оцену стања у економском и друштвеном развоју земље; анализу демографске ситуације и миграционих токова;
- израду и мерење успешности реализације стратегија, инвестиционих и развојних планова, како на нивоу државе, тако и на локалном нивоу;
- образовање и науку;
- остваривање права припадника националних мањина која проистичу из појединих закона (Закон о заштити права и слобода националних мањина, Закон о националним саветима националних мањина и Закон о службеној употреби језика и писма);
- дефинисање степена урбанизације, као и израду типологије руралних и урбаних подручја и других типологија, у складу са међународним стандардима;
- заштиту животне средине;
- израду извештаја за потребе међународних институција и др.

Предности, односно неке специфичности пописа у односу на друге статистичке методе прикупљања индивидуалних података о становништву, домаћинствима и становима (узорак, регистар и др.) огледају се у следећем:

- појединачно пописивање - о свакој јединици пописа (лице, домаћинство и стан) подаци се прикупљају директно, на терену;
- истовременост указује на то да се свака јединица пописује у односу на унапред дефинисани тренутак (критични моменат, пописна ноћ...);
- универзалност - попис се спроводи на исти начин на целој територији државе или на једном њеном делу;
- подаци за најниже територијалне јединице - пописом се прикупљају подаци о броју и основним карактеристикама пописних јединица за најмање територијалне јединице у оквиру државе, а у складу са законским одредбама о заштити личних података грађана;
- дефинисана периодичност - пописи се спровode у регуларним временским интервалима, како би се одржала упоредивост података.

Дочекајте свог пописивача, апонудите га соком и кафом и одвојите мало времена за разговор и попис.

ЋАЦИ ПОНОВО У КЛУПАМА

ПОЧЕЛА ЈЕ НОВА ШКОЛСКА ГОДИНА

Летњи распуст се завршио, ђаци су заузели места у школским клупама и започели још једну школску годину. Сада су мало старији, а самим тим и зрелији, па ће све бити лакше.

Што се тиче најмлађих школараца, у први разред је ове године уписано само 57 ученика што је смањило број одељења у старчевачкој школи за два јер је четири одељења "осмака" изашло, а два разреда првака уписано. Учитељица Татјана Целин водиће прво одељење првака које броји 29 ученика док ће у другом одељењу учитељице Снежане Антонијевић бити 28 ђака-првака. Њима је последњег дана августа месеца уприличен дочек уз програм који су организовали старији ученици са њиховим учитељима и наставницима.

Када је реч о ученицима петог разреда, они су добили своје одељењске старешине као и други страни језик који ће учити, поред енглеског који уче од првог разреда. Разредни старешина првог одељења петак је наставница Зорка Бјелић. Она има у разреду 27 ученика и они ће учити француски језик, док ће ученици у 5/2 учити руски. Њих има 28 и њима ће одељенски старешина бити наставница Весна Рајић.

Поред школараца, 1. септембра кренули су и предшколци у своје редовно школовање јер је овај вид образовања обавезан а ове године се ради и по новом програму за предшколско образовање. Они су распоређени у три групе. Васпитачица Ђурена Вељковић има 21 забавиштанца, Даниела Јајић исто толико а Александра Крстић двадесет. Радно време овог предшколског образовања које је у нашој земљи обавезно је у преподневној смени од 8 до 12 часова а у поподневној од 12:30 до 16:30. Смене се мењају као и у школи - на две недеље.

Поред забавишта у нашем месту су попуњене и све четири групе обданишта. То је узраст од три године до поласка у предшколско и оно није обавезно али га презапослени родитељи све више користе. Све четири групе имају по максималних 25 малишана, а постоји и неколико на листи чекања.

Пријем забавиштанца

Пошто деца бораве у обданишту двоструко дуже од забавиштанца свака група има по две васпитачице. Ивана Терзић и Милица Штопуљ воде једну групу, другу воде васпитачице Ивана Филиповић и Ивана Шајић, трећу Маријана Фара и Данијела Арађан а четврту Јелена Стојановић и Тамара Вељковић.

По речима директора наше школе, Саше Тасића, ове године је уведена једна новина. Наиме, ђаци виших разреда ће школу похађати само у преподневној смени док ће ученици нижих разреда мењати смену на две недеље. У једној смени биће ученици првих и других разреда а у другој ученици трећих и четвртх. По инструкцијама добијеним из Министарства просвете где год је то могуће треба редукovati наставу само на преподневну смену. У нашој школи нема довољно капацитета да сви ђаци иду у преподневну смену али се на овај начин

приближавамо том циљу. Добро ће бити то што ће ученици виших разреда моћи да се више посвете ваншколским активностима и школа неће више до касно у ноћ имати спортске активности.

Тасић је истакао да је Школа током летњег распуста уређена у складу са финан-

сијским могућностима и да су ушли у чисте и исправне учионице. Постоји и пројекат проширења школске зграде за још четири учионице након чега би настава за све могла да се одржава у једној, преподневној смени.

**Предраг
Свианковић**

Прваци

ЗРЕЊАНИНСКА УЛИЦА ЋЕ САЧЕКАТИ ЈОШ НЕКО ВРЕМЕ

□ Ове године реконструисана је Новосадака улица у Шумицама као и делови Улице Матије Гупца у Горњем крају и Утринске у Доњем крају. Планирана је и комплетна реконструкција Зрењанинске улице али због потребе да се допројектује решење за одвод вишка воде, посао је био одложен. Радови су најављени за половину септембра месеца али се и овај термин помера за неко друго време. Наиме, извођач радова је ангажован на завршетку послова у неколико улица у Панчеву, а Старчеви не желе да се с послом започне, да се улица прокопа, па да се из неког разлога стане, а зима ће ускоро... Зато ће се сачекати да се створе услови да се сав посао заврши одједном - или током јесени или на пролеће наредне године. Исто важи и за паркинг поред православног гробља, а тражи се и решење за поправку ударних рупа у Улици Матије Гупца. У сваком случају, ови послови су договорени и Град Панчево стоји иза обавезе да ће бити и - завршени.

ИНТЕРВЈУ

мр Татјана Божић,

ЧЛАНИЦА ГРАДСКОГ ВЕЋА ГРАДА ПАНЧЕВА ЗА ОБРАЗОВАЊЕ

Улагање у школство улагање је у будућност

мр Татјана Божић

Како су школе у Панчеву дочекале почетак школске године?

- Школе на територији нашег града почетак нове школске године дочекале су спремне. Углавном су завршени сви планирани радови, а они који нису полако се приводе крају.

Посетили сте ОШ “Бранко Радичевић” пред почетак школске године. Шта сте поручили ђацима-првацима у овој школи?

- Ђацима-првацима у овој основној школи пожелела сам добродошлицу у свет науке, уметности, технике, али и дружења и забаве. Такође, пожелела сам им и много нових сазнања, другара и лепих заједничких тренутака.

Колико је укупно уписано првака у овој школској години?

- У овој школској години уписано је укупно 1134 првака.

Летњи распуст се користи за уређење школа и за неопходне радове. Шта је рађено током протеклог распуста?

- За време школског распуста посетила сам Балетску школу “Димитрије Парлић”, Гимназију “Урош Предић”, Пољопривредну школу “Јосиф Панчић”, као и Медицинску школу “Стевица Јовановић”. Такође, посетила сам и неке основне школе: “Исидора Секулић” (Панчево), “Жарко Зрењанин” (Банатско Ново Село) и “Гоце Делчев” (Јабука). Најчешћи радови који су се изводили су здравствено-хигијенско уређење школа, санација и реконструкција толета, зидова и плафона, замена дотрајалих инстала-

ција, а радило се на поправци подова, замени подних и керамичких плочица у учионицама и у холу школе. Такође, у неким школама радило се и на уређивању прилаза школи, реновиране су зборнице, фискултурне сале и учионице.

Град Панчево се труди да реши горуће проблеме у складу са расположивим средствима, па је тако у појединим школама вршена замена столарије, као и замена и набавка клупа и столица за ђаке.

Када су у питању средње школе, каква је ту ситуација?

- Из буџета Града Панчева и ове, као и сваке школске године кад су средње школе у питању, издвојена су средства за текуће одржавање. Најчешћи радови били су санација фискултурних сала и уређење школских дворишта,

репарација и фарбање улазних врата, делова фасаде, зидова у школи, санација кровова и радови на санитарним чворовима.

Колико новца је Град Панчево утрошио ове године за рад школа?

- Ове године Град је за рад основних школа издвојио око 216.000.000 динара, а за рад средњих школа око 123.000.000 динара. Од тога је за текуће одржавање издвојено, за основно образовање око 14.000.000 динара, а за средње образовање око 9.000.000 динара.

Ви сте често на терену и обилазите школе и вртиће на територији Града. Колико је то значајно, како Вама за Ваш рад, тако и образовном установама које посећујете?

- Циљ обиласка јесте заједничко планирање, на основу стања на терену. Наиме, у зависности од потреба школа планирају се и издвајају средства у буџету Града, како за текуће одржавање, тако и за рад школа.

Каква је ситуација у у ОШ “Вук Стефановић Караџић” у Старчеву, колико је уписано првака, да ли се нешто радило и када је у плану да их посетите?

- Школске 2022/23. године у ОШ “Вук Ст. Караџић” уписано је 57 првака. Оно што бих истакла као новину кад је старчевачка школа у питању, јесте да су виши разреди прешли на једносменску наставу, односно ученици виших разреда наставу похађају само пре подне, док ученици од 1. до 4. разреда иду у две смене, а смену мењају на две недеље.

У овој школи током летњег распуста радило се на побољшању здравствено-хигијенских услова, на тај начин што су окречене учионице у приземљу школе. Поменула бих и то да у оквиру ове школе постоје и вртићке групе у које је уписано укупно 96 деце, док припремно предшколски програм похађа 63 деце. Издвојила бих и информацију да је ова школа конкурисала на више пројеката како код Покрајине тако и код Министарства. Наравно да је у плану посета Основној школи "Вук Стефановић Караџић" у Старчеву, нарочито због специфичне ситуације око преласка виших разреда на преподневну наставу, као и због посете вртићким групама при школи. Такође, и због сагледавања потреба ове школе и насељеног места Старчево.

У Ваш ресор спадају и вртићи. Каква је ту ситуација када су у питању вртићи?

- У последњих годину дана отворен нови вртић "Забавник", као и то да су при неким основним школама у насељеним местима (Банатско Ново Село и Долово), отворене вртићке групе за децу предшколског узраста и на тај начин капацитет вртића повећан за још 300 деце у односу на раније године. Такође, у буџету Града Панчева обезбеђена средства за наплату дела трошкова боравка деце предшколског узраста у Предшколској установи "Кефалица" у Панчеву, за 30 нове деце.

Град Панчево прати и рад полазницима Регионалног центра за таленте?

- Пратимо рад полазника Регионалног центра за таленте "Михајло Пупин" на тај начин што у буџету планирамо и обезбеђујемо средства за награђивање најталентованијих ученика.

Коју поруку имате за школараце?

- Поручујем им да вредно раде, науче своја права, али и обавезе и остваре су у ономе што највише воле. Желим им да им школа остане у лепим успоменама.

Зорана Штјековић

Лидл ПЛУС: ФИАТ 500 освојила Панчевка!

Успешно је завршена наградна игра "Лидл Плус 2022" у оквиру које је компанија "Лидл Србија" доделила свих 520 награда, а она највреднија, аутомобил, отишла је у руке срећне добитнице Милене Миловић из Панчева.

Главна награда, аутомобил Fiat 500 Dolceita, уручена је половином септембра Милене Миловић, становници Панчева, испред "Лидл" продавнице у овом граду у којој је срећна добитница скенирала своју "Лидл Плус" апликацију. Осим тога, додељене су бројне друге награде, чак 10 "Самсунг" телевизора и "iPhone" телефона и 500 наградних ваучера у вредности од 1.500 динара за куповину у "Лидлу".

- Веома смо задовољни што смо успешно реализовали још једну награду и поклонили вредне награде потрошачима који су одлучили да користе нашу "Лидл Плус" апликацију, чији број корисника расте сваком даном. Ово је наш начин да узвратимо поверење којим наши потрошачи свакодневно награђују нас, изјавила је руководилац Корпоративних комуникација у "Лидлу Србија" Мартина Петровић.

- Приликом свакодневне куповине, преко "Лидл Плус" апликације, сазнала сам за награду и игру и нисам ни слутила да ћу управо ја бити срећна добитница овог дивног аутомобила. Ово сад није само продавница у којој купујем намирнице које највише волим, попут сладоледа и крофни, већ је сад и моја срећна продавница коју ћу још чешће посещивати, изјавила је добитница награде Милене Миловић.

- "Лидл Плус 2022" наградна игра трајала је од 18.07. до 14.08. и том приликом су сви корисници "Лидл Плус" апликације могли да учествују у наградној игри уколико у било којој од "Лидл" продавница потроше бар 999 динара, на каси скенирају своју апликацију, а потом пошаљу "дигиталну маркицу".

Подсећамо, "Лидл Плус" апликација, доступна је путем "Гугл Плеј-а", "Епл

Уручење награде

Стор-а" или "ЕпГалери-а" за бесплатно преузимање, уз помоћ које сваки потрошач лако долази до попушта. За лакше коришћење апликације, "Лидл" је и увео интернет у своје продавнице као бенефит који је потпуно бесплатан и без временског ограничења, а може се користити са свих уређаја.

Компанија "Лидл", као део немачке Шварц групе (Schwarz Gruppe), представља једног од водећих прехрамбених трговинских ланаца у Немачкој и Европи. Послуже у 32 земље широм света, са више од 12.000 продавница, као и више од 200 логистичких центара и

складишта у 31 земљи света.

"Лидл" је у Србији своје прве продавнице отворио у октобру 2018. године и тренутно има 63 продавнице у 35 градова широм земље. Ова фирма има дугорочне планове са циљем да потрошачима широм Србије понуди јединствено искуство куповине и најбољи однос цене и квалитета, по чему су препознати у свету. На основу сертификација од стране Top Employers Institute за најбољег послодавца, "Лидл" је носиоца сертификата "Top Employer Serbia" и "Top Employer Europe" за 2021. и 2022. годину.

Ј. Грујић

Позови "Хигијену" и изнајми контејнер за шут!

Сви грађани Старчева знају да је СТРОГО ЗАБРАЊЕНО одлагање било каквог смећа на за то непредвиђеним местима и стварање дивљих депонија. С обзиром на то да наше место више нема депонију, поставља се питање шта радити ако је потребно да ванредно одложимо већу количину отпада.

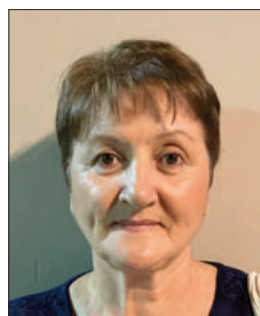
ЈКП "Хигијена", која се бави одношењем и депоновањем смећа и пута нуди своје услуге за такве ванредне ситуације! Уколико нешто градитео и имате отпадни грађевински материјал (шут), можете у ту сврху изнајмити велики контејнер од 5 м³ (у коме поред шута може да се одложи сав кабаста отпад и кућевно смеће). Услуга довожења, одвожења и депоновања овог контејнера кошта 6.675 динара. Мали контејнер од 1,1 м³, који служи искључиво за кућевно смеће можете изнајмити за 1.023 динара. За ближе информације о овим услугама можете се обратити ЈКП-у "Хигијена" (013/327-000, или бесплатна линија 0800/111-013) или ЈКП-у "Старчевац" (013/631-220).

Месна заједница Старчево и локални комуналци упозоравају грађане да ће се увести већа контрола оних који не поштују законе и градске одлуке и тиме угрожавају безбедност свих савесних грађана, а да су казне за непрописно одлагање смећа вишеструко веће од изнајмљивања "Хигијениних" контејнера. Будимо одговорни према околини, тако је боље за све нас, а и јефтиније је!

АНКЕТА СН: Како ћете се грејати ове зиме?

Долази зима, ваљда не дуга, ни хладна

Имали смо “паклено” лепо. Надамо се да неће, неком уврнутој логиком, и зима пратити постојеће трендове, па да нас доведе до ситуације да се смрзавамо. Цене скачу али огрева, за сада, има у понуди

Зоран Радојчић, Рада Ставров, Љиљана Зарић, Жељко Петровић

Мирјана Бабић, Витомир Филиповић, Милица Стефановић, Петар Аћа

Зоран Радојчић:

- До сада сам се грејао на угљ али га још нисао набавио за наредну грејну сезону. Уколико то не будем успео, бићу принуђен да се грејем на струју. Надам се да ће се стабилизovati снабдевање угљем и да неће бити рестрикција струје у зимском периоду.

Рада Ставров:

- Грејем се на дрва. Управо су ми јавили да су ми стигла и морам да пожурим кући како бих организовала истовар. Дрва су ове године, као и много тога, изузетно поскупела и срећна сам што смо успешно и благовремено набавили огрев.

Љиљана Зарић:

- Ми се грејемо на централно грејање и дрва смо већ купили. Угљ би требало ускоро да нам стигне. Пошто нема више нашег угља у продаји набавили смо увозне “Бановиће” који су мало квалитетнији па ћемо, надам се, имати довољно за целу зиму.

Жељко Петровић:

- Ове године сам на време, у првој половини године, у рано пролеће, купио дрва по релативно повољној цени тако да сам миран за предстојећу зиму. Купио сам чак и више него што ћу потрошити за сезону па ће ми остати и за наредну годину.

Мирјана Бабић:

- Користим грејање на чврсто гориво. Успела сам благовремено да купим дрва која су сада веома скупа и надам се да ћу имати довољно огрева током зиме. Уколико буде баш хладна зима, ићи ћу мало у госте код сестре, па ћу на тај начин покушати да редукујем потрошњу. Свакако, неће бити никоме лако ове зиме.

Витомир Филиповић:

- Грејем се на топлотну водену пумпу. Имам повратни вод и не оптерећујем канализацију вишком воде. Уколико буде рестрикције струје, спреман сам и за то - набавио сам агрегат, па ћу да решим и тај проблем. Имамо у кући мало дете, без обзира на све, мора да буде топло.

Милица Стефановић:

- Грејемо се на камин и купили смо дрва пре једног месеца дана. Имамо нешто огрева што нам је остало од прошле године па се надам да ћемо имати довољно за целу зиму. Дрва су, иначе, много поскупела и ми смо их плаћали чак 11.500 динара по кубном метру.

Петар Аћа:

- Огрев је ове године изузетно скуп па сам узео онолико дрва колико сам имао новца. Тешко да ће ми то бити довољно за целу зиму али ћу се, бар се надам, ваљда некако снаћи. За грејање користим “креку” коју сам купио још када сам се оженио, а то је баш, баш било давно.

*Предраг
Сћанковић*

ХОЋЕТЕ “СТАРЧЕВАЧКЕ НОВИНЕ” НА КУЋНУ АДРЕСУ?

Уколико желите да “Старчевачке новине” добијате на кућну адресу, обратите се редакцији СН или у МЗ Старчево (тел. 631-144). Уплатом поштанских и трошкова слања од 40 динара по примерку обезбедићете редовно добијање “Старчевачких новина” на вашу кућну адресу или на адресу онога коме желите да их пошаљете било где у свету!

КАКО НА ОТВОРЕНИ БАЛКАН ГЛЕДАЈУ У АЛБАНИЈИ

ПРИЛИКА ЗА ЧИТАВ ЗАПАДНИ БАЛКАН

Отворени Балкан је економска и политичка зона три државе чланице на Балкану: Албаније, Северне Македоније и Србије. Укупна површина ове три земље износи 131.935 км² са становништвом од скоро 12 милиона. Службени језици су албански, македонски и српски. Административни центри су градови Београд, Скопље и Тирана. Успостављањем Отвореног Балкана, све три државе чланице имају за циљ повећање трговине и сарадње, као и унапређење билатералних односа. Намере Отвореног Балкана су да, између осталог, пружи веће могућности за трговину, размену студената и подстакне интеграцију у ЕУ у државама чланицама. Грађанима држава чланица потребна је само лична карта за посету другим државама чланицама, штедећи време на граничним прелазима. Од недавно, укинута је роминг саобраћај у ове три земље, тако да, када телефонирате или користите интернет у Северној Македонији или Албанији, то чините по ценама као да сте код куће, у Србији. Ова економска зона припрема земље да постану чланице Европске уније.

Председник Републике Србије Александар Вучић изјавио је да је иницијатива Отворени Балкан донела наду у простор који је био оптерећен трвезима. Вучић сматра да народи на Балкану увек себе потцењују, и да “деценијама маштамо да будемо нешто друго, уместо да верујемо у себе”, додајући да народи Балкана имају огроман потенцијал када су заједно. Он истиче да су представници народа Србије, Албаније и Северне Македоније створили ту иницијативу јер “осећамо то као своју шансу, пошто нисмо лошији од неког другог. Ово је најбоља идеја јер смо се ми на Балкану родили и створили”, казао је Вучић.

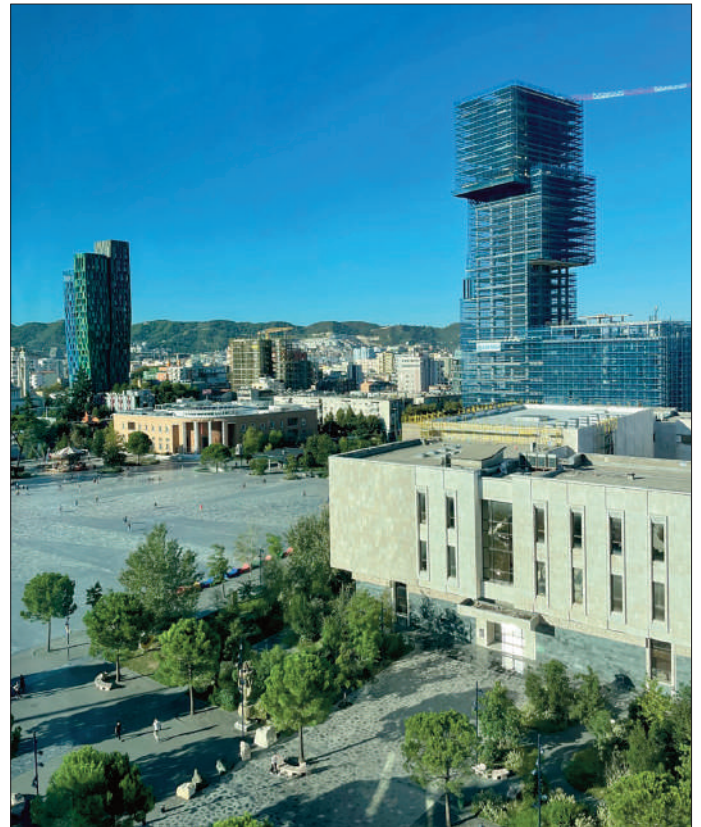
И грађани Албаније у већини подржавају иницијативу Отворени Балкан, показало је последње истраживање чији су резултати објављени у Тирани. Премијер Албаније Еди Рама рекао је тим поводом да су грађани демонстрирали став да иницијатива повезивања штити

њихове интересе. Еди Рама је истакао да Албанија не прави Отворени Балкан за Србију, већ за себе – “Ова иницијатива штити наше интересе. Наравно, и Србија брани своје интересе. Отворени Балкан је иницијатива конвергирајућих интереса, а не дивергентних. Свака конвергенција служи миру, безбедности и економском и друштвеном развоју”, рекао је Рама.

Национални савет Албаније спровео је истраживање јавног мњења о више питања, а једно је било и о иницијативи регионалног повезивања Србије, Албаније и Северне Македоније. Испитано је 560.000 људи. Преко 303.000 њих, или 59 одсто испитаника, залаже се за иницијативу Отворени Балкан, док је 26 одсто испитаника било је против те иницијативе.

Трагом ових информација упутили смо се у Албанију како би на лицу места проверили описано расположење. Данас није тешко стићи у ову земљу. “Ер Србија” лети двапут дневно у главни град, Тирану. Лет траје педесетак минута а гранични прелаз се заиста може прећи само уз личну карту. Летови су пуни, што говори о томе да интеракција постоји. Аеродром “Мајка Тереза” удаљен је петнаестак километара од Тиране. Када је потписник ових редова пре неколико година боравио у Тирани, пут до аеродрома водио га је кроз тек формирану економску зону. Данас је сваки педаљ овог пута окружен привредним објектима – шопинг центрима, производним хала, хотелима и другим садржајима, као доказ економског узлета ове суседне земље.

Попут Београда и Тирана је велико градилиште. Кранови се издижу изнад небодера који изгледом не заостају за оваквим објектима у било којој европској држави. Сам центар главног града Албаније умногоме је променио свој изглед. Тако је централни Трг Скендербег потпуно реконструисан, измештен је саобраћај, поплочан је, модерно дизајниран, са фонтанама у *џраунд* нивоу које мењају боју. Око околних објеката које би неко старији могао да препозна, ос-

Трг Скендербег: Попут Београда и Тирана је велико градилиште

тали су само Народни музеј, Опера и Едхемд-бегова џамија, једна од ретких које режим комунистичког вође Енвера Хоџе није порушио. Све остало је ново. Иначе, насуспрот џамији у залеђу Трга Скендербег налази се и православна црква Вазнесења Христовог. Недалеко је и католичка катедрала Светог Павла. Узгред, више од половине Албанаца изјашњава се да није религиозно, а преостала половина се дели на Албанце муслимане, католике и православце.

Тирану краси мноштво нових објеката. Свакако је један од најинтересантнијих и национални стадион “Ер Албанија”, недалеко од самог центра, у оквиру којег је и кула висока 112 метара. На њему је недавно репрезентација Србије одиграла утакмицу и победила домаћина са 2:0. Иначе, подигнут је на месту некадашњег стадиона “Темал Стафа”, названог по народном хероју из Другог светског рата. Хотели и пословне зграде ничу на све стране, па се тако иза најквалитетнијег хотела у Тирани (Tirana International) који има 13 спратова,

уздиже његов пандан са више од 30 нивоа! Возни парк на улицама чине возила којих се не би постидео ни један од наших путева и модерних саобраћајница, а коинциденција је – да се и у Албанији гради све више путева, баш као и код нас. Утисак је да су цене су приступачније него овде, а Тирана је за разлику од, на пример Београда, лишена непрегледних ланаца кладионица, пекара и апотека у низу, оставивши то као наш јединствени феномен. Улице су чисте, неонске рекламе с кровова и шарени излози говоре о типичном и коначном пробоју потрошачког друштва у овај крај. До недавно, то ипак није било тако.

Политичка ситуација усмерена је на социјалне теме. Овде се не говори толико о косовском чвору који је код нас често главна тема. Велики број Албанаца отварање ове земље искористио је да се упути у шансе које пружа спољни свет, највише у Италију. У разговорима с људима разумели смо да их највише занимају квалитет живота и боље прилике. Као и већину људи на Балкану.

Петар Андрејук

у Ђерму

Лице с насловнице: Фрања Радочај

Уживајте у нашем Старчеву

Још од далеке 2002. године кафана "Ђерм" (ошворена сваког дана од девет до 23 сати), оаза мира смештена на месту где се Панчево улива у Старчево, синоним је за добар провод и уживање. То је идеално место како за пословне састанке, породичне ручкове или дружење с пријатељима и вољеном особом, тако и за незаборавне вечерње журке уз тамбураше.

Број гостију се из дана у дан увећава, што је најбоља оцена нивоа услуге, несвакидашње пријатног амбијента, укусних залогаја и љубазног особља. У предивној цвећној баши и шопу уређеној унутрашњости, декорисаној брижљиво одабраним рејтер моћивима, уз специјализиране куће и бојашу понуду пића, уживаће сва чула. У "Ђерму" гостије вајфај мрежа и два плазма телевизора, а гостији и могућности припреме хране по поруџбини, као и организовање прослава до самог места, по повољним ценама. Четириак поодне резервисан је за јела из кулинарска изненађења. Ова кафана ће у рубрици "Кафенисање у Ђерму" бити домаћин и бројним занимљивим Старчевцима...

Ексклузивни гост препознатљиве рубрике текућег броја "Старчевачких новина" је Фрања Радочај, рођен 5. фебруара 1953. године у Старчеву, од мајке Марице и оца Николе, уз још сестру Ану (удату Милошевић).

Основну школу је завршио, наравно, у Старчеву, па потом и панчевачку Школу ученика у привреди "Борис Кидрич" - одсек металостругар.

Прво званично запослење му је у "Утви", где је провео време од 1974. до 1990. године и најпре радио као металостругар, а онда и у индустријској профи-ватрогасној јединици. Након пропасти те велике фабрике радио је све и свашта, а од 1995. године као радник обезбеђења на многим местима, пре свега у Београду. То траје и до данас, иако је у пензији, а тренутно је распоређен у Пореској управи Панчево.

Трипут се женио, а из првог брака има ћерке Александру (45) и Весну (44), док је у трећем добио Петра (32). Има и шесторо унучади у распону од 26 до три године старости - Луку, Јовану, Матеју, Иву, Вукашину и Вука.

Крајем шездесетих певао је у рок-бенду "777", а

годинама је пасионирани пецарош и највише воли да се надмудрује са шаранима.

Како је одрастао мали Фрања?

- Када сам био мали у то време, попут многих, мајка је била домаћица, а отац земљорадник. То се променило када се 1965. године запослио у предузећу "Ауто Банат", као металски радник. Иначе, поред родитеља, сестре и мене, у кући су били и баба, деда и тетка. Отац је био строг и код њега није било врдања, па смо зато користили мајчину доброту, по систему "мало слажеш, мало истину кажеш". Иако је увек било посла, налазило се луфта и за фудбал и риболов, пре свега на Наделу. У мојој Улици Максима Горког било је много деце, а ја сам се углавном дружио са Блажом Мајетићем и Слободаном Ђорђевићем. Увек смо се лепо слагали, а као и други, и ми смо правили ситне дечје несташлуке, пре свега крађе трешања, што смо радили гдегод смо стигли. Заправо, менјали смо локације сваке друге вечери, а на крају сам чак и ја чувао стражу у мојој бапти да отац не изађе како би другари могли на миру да уживају у сласним плодовима, по систему "подврнеш мајицу, на-

пуниш је до врха и - беж' кући". С друге стране, Надел је био прави "Елдорадо" и познато мрестилиште шарана, а чак је и у некој важној немачкој брошури писало да је до 1975. године било највеће у Европи. Волео сам да пецам, а најгоре је било када одем да не питам мајку. Е, онда би ме, кад се вратим, прутем људски налупала васпитно по ногама. А у тада чистом Наделу је поред шарана напретек било барског караша и лињака, јер у оно време бабушке нису ни постојале у нашим рекама. Поред тога, купали смо се највише у "Мирковом каналу", који је увек био проточан, јер је директно везан са "црном баром". Ту је била чуварница са стране, где се налазила база чика Мирка Ковачевића, који је педантно одржавао ту средину. Тамо смо се углавном и купали, јер није било шампона као данас, већ само домаћег сапуна, који је гадно штитао очи, али нам тада ништа није сметало.

Школа...

- Први учитељ био ми је легендарни Славко Ђуришић, који је као психолог био веома беспрекоран и умео све лепо да објасни, али смо га се и много бојали. Нарочито, ако бисмо правили несташлуке, јер тада би узео лењир, морали бисмо да скупимо три прста и када распали - боли до зла бога. И ниси смео да се, као данас, жалиш код куће, јер би родитељи знали да си правео неку штету, па би само и од њих могао да добијеш "следовање". Био сам пажљив на настави, јер се код мојих знало - или школа или мотика и врста. У вишим редима Недељко Навала ми је био одељењски старешина, а и он је знао да буде веома строг. Добро памтим и Немању Драгоша, па Драгојерце - Перу и Љиљу, која је била веома добар педагог, па иако сам највише проблема имао управо с њеном математиком, она је успевала све лепо да објасни. С друге стране, на одмо-

ПАНЧЕВО ТО ЈЕ КАД СЕ ВРАТИШ, А У КАФАНУ "ЂЕРМ" ТРЕБА ДА СВРАТИШ

- * СПЕЦИЈАЛИТЕТИ ДОМАЋЕ КУХИЊЕ
- * ОРГАНИЗАЦИЈА ПРОСЛАВА
- * ТАМБУРАШИ
- * РЕЗЕРВАЦИЈЕ 062 478 394

кафана
Ђерм
Старчево

рима су ми главно друштво били Томислав Маринковић, Радоје Ковачевић, Пера Календерац, Риста звани Курјак... И није било никаквих конфликата, иако бисмо понекад порвали како бисмо одмерили снаге. Када сам кренуо у средњу Школу ученика у привреди, осим што сам добро изучио металостругарски занат, дружио сам се с панчевачким "фацама", као што су Дуле Јовановић, Дуле Обућина, Ивица Марино...

Младост...

- Убрзо су кренули и изласци у *ценџар*, а са њима и прве љубави. С друге стране, било је и мало проблема са старијим момцима, попут Андреје званог Трба или Живе Батањског, који би те, ако те виде у центру, строго позвали и наредили да у року од пет минута идеш кући. Но то није дуго трајало, па бисмо се окупљали најпре код баба Кате, која је продавала разне слаткише, па и неке једноставне варијанте зимског слатког од брашна и пудинга офарабаног у црвено и зелено. Из истог разлога ишли бисмо и код Малајца, где бисмо јели и баклаве за опкладу. И тако поручимо целу тепсију и очас посла све почистимо, заливајући лимунадом. А кад про- ради жетлац, ниједан од нас не би стигао до тоалета, већ бисмо наврат-нанос одјурили у парк. У кафану сам ретко када излазио, јер нисам волео такав живот. Евентуално бих попио по једно пиво, можда два, али сам и с тим у међувремену прекинуо.

Музика...

- Мој отац је знао да свира усну хармонику, као и тетка, па сам и ја почео и није ми лоше ишло. Онда су кренуле и прве рок свирке. Издвајао се гитариста Фрања Влашић, а за њим и Никола Пољак, па Бели Богут, изузетно талентовани бубњар, који је умео да одсвира такозвани *воз* као ретко ко. С друге стране, проблем нам је било озвучење и већином смо га изнајмљивали, као и бубње. Тако сам као вокални солиста 1969. године постао део бенда под називом "777" са Маринком Тубићем, Садетом Селмовским, Радетом Станковићем, Милетом Анто-

нијевићем и Лазом Филиповићем. Вежбали смо код Садета, а прва свирка била је као и многима тада, у Дому културе. Упркос мало треме, све је добро прошло, што нам је дало стимуланс да више радимо. Свирали смо недељом на тада популарним игранкама, а на репертоару је углавном био чувени бенд "Проарте" или нешто популарно из тог времена. Толико нам је добро ишло да смо чак и зарађивали супер цепарац.

Женидбе...

- Први пут сам се оженио 1976. године и у том браку који је потрајао до 1982. добио сам две ћерке - Александру и Весну, која је кренула мојим стопама и ушла међу 12 певача у ТВ емисији "Никад није касно", а наступа скоро сваког дана по разним клубовима, чак и у иностранству. Други брак је трајао веома кратко, тек десетак месеци, а трећи од 1988. до 2000. године. Тада сам живео у Крњачи, где сам и направио кућу, а добио сам сина Петра. Он је женски фризер и ниже успехе у том свету. Освајао је и награде на еминентним такмичењима у Београду. Што се унука тиче, најстарији је завршио за ИТ програмера за нафтне платформе и одмах добио посао у Норвешкој, док једна унука завршава судску медицину и за њу неће бити зиме.

Фрања Радочај

Посао...

- Када сам се запослио је 1974. године, "Утва" је била гигант који је бројао пет хиљада радника распоређених у три смене. Радио сам у алатници за стругом и када сам стао за машину схватио сам колико је важна пракса, јер материјали нису исти као у књигама. Најбоље је било било питати старе мајсторе и већина је била веома расположена да помогне, иако су неки ипак чували важне тајне заната. Касније сам прешао у индустријску профитатрогасну јединицу, јер сам претходно полагао стручни испит у Новом Саду. Све је лепо ишло до почетка осамдесетих, када су почеле осцилације. У међувремену је кренула изградња других фабрика, па су у то време долазили званичници из Покрајине и узимали нам новац који смо зарађивали по целом свету. Иначе, "Утва" је осим "Наменске", где се правио одличан авион "орао", имала и "Машинску" која је произвођила цистерне и приколице, а највише наруџбина било је из Русије. Међутим, 1990. године све се распао. Остао сам до краја и касније се испоставило да ми седам-осам година није урачунато у пензију.

Обезбеђење...

- После "Утве" радио сам све и свашта, од физика-

лије попут истоара дрва, до помоћника молерима. Тада се, 1995. године, указала прилика за рад на обезбеђењу, па сам 10 година радио то и као противопожарац у згради "Ушће" у Београду и обилазио целу огромну зграду. Једно време провео сам у Париској улици у амбасади и за тај посао претходно сам морао на специјалну обуку. Највећа туга била је за време рата у Хрватској, када сам радио у аустријској амбасади, јер су ми тада људи нудили последње евре да им средим визу преко везе. То ми никад није падало на памет, нарочито што сам знао шта су све прошли. Све у свему, имам много искуства, јер сам до данас у том послу, будући да имам малу пензију.

Старчево, данас...

- Како се каже: овде сам рођен, овде ћу и умрети. Што се тиче уређења места, све је беспрекорно, због чега се дивим људима из Месне заједнице, као што су Петар и Бранкица.

Тако љовори овај веома скромни и поцијивни Старчевац, а суђањанима, нарочито млађима, овом љиликом љоручује:

- Да не избегавају Старчево, јер им пружа све што данашњем човеку треба.

дружио се
Јордан Филиповић

Светске фотографије у "Боему"

Отварање изложбе

**ДОМ КУЛТУРЕ СТАРЧЕВО
ГАЛЕРИЈА БОЕМ**

У на другом спрату Дома културе, у уметничкој радионици "Пера Пољак" у уторак, 20. септембра, отворена је изложба Николе Лапића, сликара наиве из Старчева. Иако се сликарством бави око четрдесет година, ово је његова прва самостална изложба којој је на отварању присуствовао велики број поштовалаца рада овог нашег суграђанина.

Лапић се публици представио са око 30 слика које су настајале у протеклих петнаестак година. Његова сликарска дела дочаравају живот људи на селу у колориту

и композицијама из којих зрачи хармонија и топлина.

На отварању изложбе говорили су Дарко Јешић, директор Дома културе, Маја Пољак Петровић, академска сликарка и Никола Пољак, ликовни уметник. За музички програм био је задужен дуо "Бостанције" који чине Петар Аћа и Никола Пољак. Изложба је продајног карактера и моћи ће да се погледа у Дому културе у наредних месец дана.

М. Ј.

РИМОКАТОЛИЧКА ЦРКВА ОБЕЛЕЖЕН КИРВАЈ

Празник заштитника старчевачке римокатоличке цркве и жупе, Светог Мауриција мученика, свечано је прослављен у четвртак, 22. септембра. Уз присуство верника, представника дипломатије Републике Хрватске у Србији, челника Удружења банатских Хрвата, као и локалне самоуправе у Старчеву и гостију из Петроварадина, Сурчина, Опова и Панчева, овај празник је обележен светом мисом коју је предводио влч. Марко Кљајић, жупник у Сурчину.

Миса поводом празника

СРПСКА ПРАВОСЛАВНА ЦРКВА Ђаци на светој литургији

Свету литургију поводом почетка школске године, у недељу 18. септембра, у храму Св. Пантелејмона, служили су старчевачки свештеници - протојереј Зоран Малетић и јереј Недељко Санчанин. Како је и очекивано, вероучитељ Александар Миљковић, који од ове школске године предаје веронауку у нашој школи, позвао је своје ученике да дођу на литургију. Већина ученика у пратњи својих родитеља, пркосећи лошем времену, дошла је у храм св. Пантелејмона. Иако је већина ученика из нижих разреда, заслужују похвале за своје понашање у току богослужбена, захваљујући вероучитељу Александру, који је у своје време завршио основну школу у Старчеву, а сада са великом амбицијом преноси своје знање својим ученицима. За само неколико часова обновио је са ученицима градиво из претходне школске године. Тако припремљени ђаци са вероучитељем читали су *Оченаш*, а затим су певали и духовну песму.

На крају литургије свештеници су служили молебан на почетку школске године. После молебна старешина храма је поздравио присутне ученике и пожелео им одличан успех у школовању и да буду успошни у животу а пре свега добри људи. По завршетку молитвеног дела ученици, а потом и сви присутни, прилазећи за нафору пољубили су крст и били покропљени светом водицом. Посебна радост је уследила када су добили иконице и бомбоне. По изласку из храма сви су послужени слаткишима и соковима. Још једном желимо просветним радницима да са лакоћом преносе своје знање на ученике, а они једног дана да буду бољи од својих учитеља.

*йројјереј
Зоран Малетић*

Радно време музеја у октобру

□ Старчевачка музејска поставка "Старчевом кроз векове" и пратећа изложба старих разгледница "Кроз прозор XX века - разгледнице" током августа биће доступни посетиоцима у следећим терминима:

УТОРАК и ЧЕТВРТАК: 11-13 сати, СРЕДА и ПЕТАК: 14-17 часова, СУБОТА: 15-17:30 сати, НЕДЕЉА: 13-16 сати. Уколико желите да посетите старчевачки музеј ван наведеног времена биће довољно да се најавите на бројеве телефона 013/631-144 (током радних дана) или 063/56-57-52 који је стално доступан.

□ Музеј Старчева који представља ове просторе у време млађег каменог доба и у време Банатске војне границе отворен је пре две године. Честе посете музеју оправдавају идеју и напор да се овакав простор пружи на располагање посетиоцима.

ДВЕ ДЕЦЕНИЈЕ КАФАНЕ “БЕРАМ”

Традиција која спаја...

Почело је тихо... Без велике помпе... Али сво, траје. Две деценије већ.

Те, сада већ давне 2002. године, на самом улазу у Старчево, из правца Панчева, никао је објекат на понос свих мештана чувеног места још из неолитског доба... Да би извели госте на провод, на укусну вечеру, у леп амбијент, тада су Старчевке и Старчевци морали пут Панчева или Београда... Све до пре двадесет година. Све док са радом није почела, сада већ широм јужног Баната позната кафана “Берам”.

Место које још увек негује традицију, место у коме још увек живот тече у нешто лаганијем ритму, место које још увек одише душом широком банатском, основао је Златко Живковић, човек који је од кућице од блата, у коју су гледали сви из аутобуских прозора, Старчеву подарио место за дружење, забаве, пријатељска ђаскања, у коме се проводе најсрећнији и најтужнији тренуци. Заједно са њим, у стварању “Берма” учествовала је и његова супруга Милена, која је целу себе дала, чак и преко мере, да би “Берам” био ово што је данас.

“Оазу наомак града” пуне две деценије успешно предводи Бранислав Живковић Браца, тада момак, а сада већ зрео човек који је растао заједно са “Бермом”. Велику подршку и помоћ има од свог рођеног брата Аце Живковића, који је “главни кривац” за постојање и шарм ове култне кафане.

“Берам”

Људи се везују за кафане, а колико је “Берам” постао институција говори то да више нико у комбију не викне: “Има излаз на првој станици!”, већ “Има излаз код Берма”.

У четвртак, 1. септембра, сада место за све Старевце, Панчевце и све људе добре воље, прославило је својих првих 20 година постојања.

У предивној атмосфери, госте, пријатеље кафане, забављао је четири оркестра, “банде” које су дале свој немерљив допринос претварању “Берма” у институцију. То су Тођа и Мизге, “Тамишки боџи” - Дарко, Горан и Јоца

Зеља, “Распућин” - Марко, Марко, Паганини и Золи и “Санта Фе” - Тиса, Филип, Матовић и Стефан. Било је весело, било је баш онако како треба, било је бојемски... А свој јубилеј “Берам” ће прослављати целе године, па ћете често моћи да налетите на неку акцију.

И тако... На почетку или на крају Старчева, живот и даље тече у лаганом ритму...

“Берам” је отворен за све људе добрих намера, домаћинско срце отворено је за људе великог срца!

И нека траје, на радост Старчева!

СН

Одржана још једна чајанка у музеју

Друга по реду чајанка у музеју у Старчеву одржана је у петак, 16. септембра, у галеријском простору музеја који функционише при Дому културе. Тиме је настављена овог лета започета идеја приређивања овог својеврсног дружења уз стихове песника, размену креативних идеја, корисних савета и иницијатива уз шољицу хладног или топлог чаја.

У другом издању “Чајанке у музеју” учествовало је неколико дама из Старчева. Догађај је отворен стиховима песникиње Наташе Арсенијевић које је говорила сама ауторка. У питању је поезија за децу из до сад две објављене књиге, “Кућица за маштање” (2009.) и “У царству другарства” (2020.), и треће која се спрема за штампу. Љиљана Зарић, председница Удружења жена “Неолит”, говорила је о учешћу овог удружења на неколико манифестација овог лета и освојеним наградама, као и о најави базара и манифестација у Старчеву. Истакла је и наступ на “Хепи” телевизији који је емитован у емисији “Прело у нашем сокаку”.

Присутни су затим од Јелене Шиц чули занимљиве приче о зумбулу и белом луку које између осталог производи са супругом на породичном пољопривредном газдинству, а дотакла се и тема о меду који производи њен свекар и који је могао да се проба том приликом. Из публике је било и питања за савет у вези узгајања ових луковица и разликовања увезених и домаћих сорти семена на шта је Јелена стручно одговарала захваљујући великом искуству у гајењу ових биљака.

Чајанка је завршена за жене незаобилазним причама о њеном величанству - торти. Катарина Јовановић се већ осам година бави посластикарством и говорила је о томе колико колико је потребно знања, љубави, умећа и талента за ову *слајку* професију. Истакла је и то колико рачуна води о намирницама које користи јер јој је важно да су органске и произведене у Србији. Гости “Чајанке” су могли да виде око 20 Катарининих декорација за торте које су једна посебна уметност.

Лоше време тог петка ипак није покварило лепу атмосферу овог дешавања чије се наредно издање очекује већ у октобру. Разговор је водила Милена Јовишић.

СН

Ученици из Старчева и Панчева у посети музеју

Са повратком ђака у школске клупе почело је и интересовање ученика, учитеља и наставника за посете старчевачком музеју како би се упознали са сталним поставкама које говоре о неолиту, периоду Банатске војне границе као и тренутном изложбом старих разгледница. Тако се у старчевачком музеју бележе две организоване посете основаца током септембра, а трећа, најављена, биће остварена након закључења овог броја “Старчевачких новина”.

Већ у четвртак, 8. септембра, трећаци старчевачке основне школе са својом учитељицом Дориком Журбан посетили су наш музеј. Некој деци то није био први пут да обилазе овај објекат јер старчевачки ђаци воле да посете музеј после школе самостално, у мањим групама. Радознали основци су без устручавања постављали питања, а водичи, Милена Јовишић, Предраг Станковић и Петар Андрејић, са задовољством су разјашњавали све њихове дилеме.

Ђаци из Старчева

Њихови годину дана старији другари, четвртаци “Змајеве” школе из Панчева, са учитељицом Горданом Топић посетили су музеј, 16. септембра. Осим презентовања сталне поставке, реплике неолитског насеља у дворишту и изложбе разгледница у галерији, за мале Панчевце организована је и шетња Тргом неолита и фотографисање код мурала. Учитељица Гордана Топић је том приликом рекла:

- Хвала љубазним домаћинима на гостопримству, а посебно на образовном делу где су деца кроз причу домаћина и изложбену поставку могла да се упознају са историјом Старчева, а уједно и историјом краја у ком живе. Старчево има богату историју и треба да је покаже, закључила је учитељица Топић.

ДЕЦА ИЗ КОМШИЛУКА

□ ВУКАШИН КОЈИЋ је рођен 2009. године од оца Дејана и мајке Мирјане. Има и две старије сестре Ивану и Миму. Иде у седми разред и врло добар је ђак. У слободно време бави се спортом. Од првог до петог разреда тренирао је кошарку, а после и одбојку у ОК-у “Борац”. Вукашин воли да чита књиге које углавном позајмљује из домске библиотеке чији је члан. Интересују га све - од дечијих књига, до хорора. Ипак, више од књига Вукашин воли да чита стрипове које уједно и скупља. У свет “девете уметности” увео га је отац који је и сам био колекционар у младости. Све је почело пре годину и по дана када му је мама купила први стрип, а по препоруци другара то је био јапански звани “Манга”. Убрзо прелази на италијанске, америчке и француске стрипове, а највише воли Загора (едиција “Одабране приче”) и Дилан Дога (сваку едицију). Како би имао што потпунију колекцију, осим на киоску, набавља их и преко интернета, у књижарама, на Сајму књига и на “старом буљваку”. Рад се мења са своја два другара Филипом Мрђаном и Андрејом Келеменом, такође љубитељима стрипова. Пажљиво их све чува селектујући их у кесице. Вукашину је важно да је информисан о свему актуелном везано за стрип, па прати догађаје попуте “Стрипораме”, а био је на промоцији издавачке куће “Весели четвртак” ове године у Старчеву. Много тога сазнаје из стрип-рецензија и у групи на апликацији “Дискорт” где се може сазнати колико који стрип вреди. Почетницима саветује да се информишу у рецензијама о садржају и квалитету стрипова па онда да их купују, а свакако, најпре да почну са италијанским стриповима издавача “Серђо Бонели” који су најјефтинији и најдоступнији јер их има на трафикама.

М. Јовишић

Ученици из панчевачке школе “Ј.Ј. Змај”

ОКО Старчева >

Улегнућа на путевима услед слегања земљишта све су чешћа. Томе је погодовао дуг сушни период али и константно снижавање нивоа подземних вода. Како год било, тло тоне. На раскрсници улица ЈНА и Лењинове, то се лепо види на лепеци поред шахте. На доњој фотографији видимо љуљашку на игралишту у Улици Бориса Кидрича. У међувремену љуљашка је поправљена. Али... како ли је пукла?

Старчевачке бразде

Актуелно: *Лисица у насељу*

Ушла у баште

Мештани Доњег краја узнемирени су појавом лисице на две локације: у Лењиновој и Пролетњој улици. Месна заједница Старчево одмах по пријави грађана обратила се шумарско ловном инспектору, а овај Покрајинском секретаријату за пољопривреду, водопривреду и шумарство, за уклањање лисице на неловној површини у насељу.

Присуство дивљих животиња на неловној површини, сагласно члану 36. Закона о дивљачи и ловству ("Сл. гласник РС", број: 18/10) потенцијална је опасност по безбедност, здравље људи и домаћих животиња. Покрајински секретаријат за пољопривреду, водопривреду и шумарство, сагласно члану 6. став 1. тачка 10. и члану 28. став 3. напред наведеног Закона о дивљачи и ловству ("Службени гласник РС", број: 18/10) и Правилником о проглашењу ловостајем заштићених врста дивљачи, трајању ловне сезоне на ловостајем заштићене врсте дивљачи у отвореним и ограђеним ловиштима, ограђеним деловима ловишта и полигонима за лов дивљачи, као и мерама заштите и регулисања бројности популација трајно заштићених и ловостајем заштићених врста дивљачи ("Службени гласник РС", број: 9/12, 31/13, 55/15, 67/15, 75/16 и 92/21) размотрио је захтев и у складу са својим надлежностима и овлашћењима, дао сагласност за уклањање ловостајем заштићене дивљачи.

Пчеларство:

Апипераија - пчелињи производи све важнији у лечењу хроничних болести - то је наука како се помоћу пчелињих производа чува и јача здравље. Она помаже и олакшава деловање фармацеутских лекова јачајући имунитет тела. Тако да мед и други пчелињи производи данас постају све важнији за очување здравља, поготово код хроничних болести. Постали су све траженији производи нарочито мед и прополис код разних прехлада, херпеса и других болести. Последњих година мед се доста користи као додатак за разне козметичке препарате као што су маске за лице и друго.

У октобру почињу радови на пчелињаку. Потребно је:

- учврстити кошнице и довести их под либелу;
- смањити лета да не могу да уђу мишеви. Могу се поставити и метални чешљеви на лету;
- претопити старе рамове са воском;
- офарбати и очистити вишак кошница и рамова;
- записати своје запажање у току године у свој роковник и свести утиске шта је добро урађено да би се ишло напред.

Друштво пчелара "Старчево" за сада нема састанке осим прве среде у месецу. Састанци и предавања почеће средином новембра а сва 53 члана Друштва биће благовремено обавештени о терминима састанака.

Горан
Стипанковић

Воћарство:

Златна јесен је пред нама. А каква ће заиста бити до краја, видећемо. Посла у воћњацима, виноградима је "преско главе". Дестилација ракије приде. Скупљање или брање воћа је у пуном јеку кад је јабука или крушка у питању док дуња и касне сорте крушке тек дозревају. Лешник такође. Шљива је махом већ у теглама или бурадима и казани раде пуном паром. У зависности од сорте, грожђе је обрано или се бере, а позним тек предстоји. Година је углавном "добро понела". Биће вина и ракије.

Вредни, живи и здрави били.

Божидар Димићрић

Друштво дестилера, воћара и виноградарства "Старчево"

Рајарство:

Радови на њивама су од средине септембра били у стагнацији због кишовитог времена, али већ последњег викенда у септембру паори су масовно изашли у њиве и процене су да ће посла бити сигурно до децембра.

Од Саше Стојанова из Удружења "Пољопривредник" сазнајемо да вршидба кукуруза још није почела, али брање у клипу се одвија и трајаће најдуже десет дана због лошег приноса. Вршидба сунцокрета је при крају. Припрема земљишта за сејање жита је почела, а набавка минералног ђубрива за предстојећу сетву жита је у току.

Стојанов изражава захвалност суграђанима на разумевању при сусрету са великим пољопривредним машинама на путевима што протиче без инцидента и моли мештане да аутомобиле паркирају ван саобраћајница. Уједно апелује да грађани орезају делове крошњи који излазе изнад саобраћајница јер је, по његовим речима, са локалном управом договорено да ЈКП "Зеленило" следећег пролећа обави неопходна орезивања грана уз надзор комуналне инспекције, а на рачун грађана.

М. Јовишић

Жетва

ВЕТЕРИНАРСКА СТАНИЦА

www.vetstanicamimic.co.rs

МИНИТ

ХВАЛА ВАМ

што користите наше услуге!

ЗА ПСЕ ЛУТАЛИЦЕ позови Зоохигијену: 352-148

Старчевачким ШОРОМ

УРЕЂУЈЕ
Марко
Ивошевић

Старчевачким шором из угла Мирјане Королије

Мирјана Королија, девојачко Цветковић, рођена је 1947. године у месту Трнава на Косову и Метохији. Како су у том месту остали последња српска породица, одлучују да се преселе у Старчево, где су претходних година из истог места дошле још две породице. Тако се и Мирјана са своје четири сестре, два брата, оцем, мајком и баком доселила у Старчево 1956. године. Овде се удала 1965. године, радила је у Хемијској индустрији, ПКБ-у и другим фирмама као кувар. Кувала је више пута и за некадашњег председника Тита. Носилац је плакете за рад као истакнути појединац. Од Мирјане ћемо чути причу о животу у Старчеву и привикавање на банатску равницу, током краја шесте деценије прошлог века, као и о формирању насеља Шумице.

“У Старчево сам дошла 15. августа 1956. године са 9,5 година. Купили смо кућу за 300.000 динара у улици Панчевачки тут тада бр. 47 (данас бр 95.). То је била обична мала кућа на бразду - ћерничара, која је имала две собе и ходник. До улице су била два мања прозора, на крову стари бибер цреп, унутар куће земљани патос. Није било ни воде, ни тоалета, ни струје. За осветљење смо ноћу користили лампу на гас. Уз саму кућу, у наставку налазио се неки помоћни објекат са узиданим казаном за топљење масти. То је вероватно служило за клање свиња. Са собом смо довели и пун вагон стоке. Она је путовала два дана, а у вагону је са њом путовала и моја мајка да би хранила и бринула о животињама. Довезли смо четири краве са 3-4 телади, свиње и разну пернату живину. Вагон са стоком је дошао до станице “Војло-

вица“, а одатле смо их пешице дотерали до куће. Међутим, животиње се нису прилагодиле на ову климу. Како је овде било веома топло скоро све животиње су угинуле у року од пар месеци. Краве нису хтеле ни да пасу траву са ритских пашњака где смо их водили.

Плац на коме смо се скућили, имао је мислим око осам ари. Доњи део плаца је био стално под водом и није могао да се обрађује, јер је био ка “рупама“. Ту су зато волеле да иду гуске и патке. Непосредно по доласку увели смо струју, али само у предњој соби и то само једну сијалицу и један утикач да тата може да слуша радио.

Пут за Панчево био је израђен од туцаника, а поред њега са обе стране био је дрворед дудова. Преко пута наше куће (на месту кућа парне стране данашње улице Панчевачки пут) гледали смо у кукурузе који су се протезали од шуме, која је била на истом месту као и данас, па до пута за (православно) гробље. Сећам се да смо ту шуму обнављали тј. поново садили, садницама јасена када сам била отприлике 6. или 7. разред основне школе. Одмах иза кукуруза на простору од негде данашње Улице Моше Пијаде па према Наделу били су виноград и понски воћњаци. Као деца ту смо одлазили да чупамо траву за свиње, па се успут послужимо и са неким гроздом.

Од септембра месеца кренула сам у школу у пети разред, јер сам раније завршила прва четири. У више

Капела “водице“ пре обнављања

разреде основне школе ишло се у неколико зграда у центру насеља. Прво сам кренула у зграду где је сада радња “Подунавље“ код пијаце (зграда “Старчевке“), па затим у згради до садашње школе (сада кабинет за информатику), а нешто касније смо ишли и у зграду поред цркве (данашњи музеј). На путу до школе пролазила сам увек поред кафане “Лолиница“ на Панчевачком путу (данас број 71) у којој је тада радила Анка Барашевић. Кафана је била доста посећена.

Сећам се да смо тих година док сам била дете често

одлазили до “водица“. Сваке године, 8. августа, пред Пантелеју, тамо је било много људи. Углавном су сви долазили пешке. До тог места се тада долазило пољским путем који је водио од шумице према Наделу, а поред тог пута био је и канал. Капелица која се тамо налазила није била уређена као сада, била је скромнија. Унутра је био бунар као и данас, где се светила водица, па је неко од свештеника после делио ту воду. Унутар капелице и око ње било је безброј великих свећа које су гореле. Иза, до Надела, све је била трска, а људи су на трску

Овај пројекат реализује се уз помоћ Покрајинског секретаријата за културу, јавно информисање и односе са верским заједницама. Ставови изнети у подржаном пројекту нужно не изражавају ставове Секретаријата који је доделио средства.

качили и везивали неке дарове или нешто за оздрављење. Ту се на околној трави преноћивало. Сећам се да је нас тамо водила бака, па смо ми тако сви спавали око ње. Доводили су ту и пуно болесних људи које поставе све да леже на земљи, прекрију их неким белим чаршавима и онда им свештеник чита молитве. Било је и доста старијих жена које седе у групама и до јутра читају молитве или причају, а било је и младих који су долазили. Заиста пуно света. Често се тада одлазило и у цркву Св. Пантелејмона. Чини ми се и више него данас.

Убрзо по досељењу почели смо да гајимо свилену бубу. Преградили смо једну просторију и ту смо правили дрвене рамове и стављали дугово лишће које смо брали са улице. Лутке буба смо затим продавали у панчевачку свилару.

Све док се нисам удала и док нисмо купили плац у насељу Шумице, живела сам на тој првој адреси. Предео преко пута те куће нагло се мењао изградњом насеља које ће бити названо "Шумице". Ово насеље је почело са формирањем негде почетком 1969. године. Њиве су тада већ све биле испарцелисане и без усева, а већина мештана је до тада повадила и винограде. Прва два реда, односно парни бројеви улице Панчевачки пут и непарни бројеви данашње Улице Вељка Влаховића су први становници овог насеља. Ту су плацеве добијали углавном радници фабрике "Утва", "Трудбеник" и сличних фирми. Били смо практично радничко насеље.

Све куће су у том делу типске. Ми смо били трећа озидана кућа у насељу до краја 1969. године. Прва је ко-

лико знам била чика Стојана Ивковића, а друга Лаурина, којој се сада не сећам презиме. У кућу смо се уселили 1970-те, али она није била скроз завршена и опремљена. Да би имали воду, прво смо користили хидрофор као и већина. Струју смо такође одмах увели и њу је уводио мој супруг Душан, јер је знао свашта да ради. Доста брзо је у насељу ницала кућа по кућа.

Мислим да када смо се ми уселили да је почела да се гради и "Утвина колонија" за раднике у данашњој Сомборској улици. По самом формирању насеља није одмах било пута у улицама, али је он урађен релативно брзо, мислим такође почетком 1970их. Прво је асфалтирана Улица Вељка Влаховића, па затим Николе Тесле. Почетком 1980-их је колико се сећам направљена и зграда у центру овог насеља на углу Улице Моше Пијаде и Николе Тесле, која је била банка и самопослуга. У то време су већ биле насељене и улице Моше Пијаде и парна страна Вељка Влаховића. Насеље се брзо проширило на данашње оквире. То је трајало свега пар година.

Последња је изграђена Улица Иве Андрића, с почетком деведесетих година. Те друге делове Шумица, поред ова два прва реда, настањивали су углавном они са нешто већим приманјима, који су радили у великим панчевачким фабрикама. Народ се у Шумице досељавао са свих страна. Почетком 70-их, сећам се да је Улица Вељка Влаховића имала сигурно 30-оро деце. Сви су се међусобно лепо дружили. Насеље је одмах било изузетно живо."

Марко
Ивошевић

STARČEVO

KREATIVNI
KULTURNI
KLUB

Креативни културни клуб

бас ђозуба на дружење! Дом културе, на I сирају

актуЕЛНО

□ Ускоро почиње још једно светско првенство у фудбалу. Најважнија сјоредна сјвар већ увелико обузима пажњу свих заљубљеника у "бубамару", а незаобилазни део сваког "мундијала" јесте и - попунити албум са сличицама фудбалера. Креативни културни клуб је тим поводом позвао на мењажу сличица која је одржана испред музеја. Спискови, дуплирати, размена, све како ред налаже.

**FIFA WORLD CUP
Qatar 2022**

Ову имам, ову немам...

**Ketering
kod Andre 013**
sve sa ROŠTILJA
KUVANA jela

- riblja čorba
- svadbarski kupus
- gulaš gov. i svinjski
- grašak sa čuftama
- paprikaš
- pasulj
- pomfrit, salate...

dostava na kućnu adresu

DOSTAVA svakim danom
08-21
060/680 69 87

RADNO VREME RESTORANA svakim danom
08-23

NOVO NOVO NOVO NOVO NOVO NOVO NOVO NOVO

SVRATITE NA KOLAČE!

**Корис̄тимо
воду
раціонално!**

**ЈАВНО КОМУНАЛНО ПРЕДУЗЕЋЕ
“Водовод и канализација“ Панчево**

ПОРТРЕТ: Петар Дамјанов, мајстор за машине за сладолед

Комшијски мајстор из нашег сокака

Да је наше место велико и по броју становника и по квалитетним мајсторима свих заната одавно је познато али један мајстор нас је изненадио послом којим се бави. Када би вас неко питао да ли познајете мајстора који поправља апарате за сладолед (којих нема у Старчеву), тешко да би вам неко позитивно одговорио али у нашем месту постоји и такав мајстор који је можда и једини занатлија тог типа у Србији. Иако је по месту становања Панчевац, посао обавља у Старчеву, где има своју радионицу, мало "истурено одељење". Имали смо прилику да обавимо разговор са овим мајстором и уједно пробамо летњи специјалитет из тек поправљене машине за сладолед, по италијанској рецептури.

Реците нам нешто о себи?

- Рођен сам 8. јуна 1951 године у Панчеву. Основну школу, сада "Васа Живковић" завршио сам у Панчеву. Она се тада није звала тако већ "Доситеј Обрадовић". Након тога сам уписао Средњу школу ученика у привреди. То је било дуално образовање као што сада покушавају да врате у систем образовања. Уписао сам електроаутоматску и фригидоматику. Праксу смо обављали у Техничком центру.

Шта Вас је навело на то?

- Тада није било могућности за школовање као сада. Одмах након основне школе требало је наћи неко занимање са којим ће моћи да се ради и заради. Изабрао сам ово јер је то тада било веома савремено и занимљиво. Занимање је било и изузетно тражено па сам одмах успео да нађем посао.

Које је Ваше прво радно место?

- Почео сам да радим у Техничком центру у коме сам и стекао искуство. Радио сам на сервисирању аутоматике и инсталација на скоро свим машинама. Тада је почео

Петар Дамјанов

индустријски развој Панчева па је било све више аутоматских машина. Сервисирали смо све - од шиваћих машина у "Банаћанки" до огромних кранова и порталних дизалица у "Луци Дунав". Могу се похвалити и тиме да сам ја пустио у рад тада, а вероватно и сада највећу дизалицу у Панчеву марке "ГАНЗ".

Када сте почели да радите са машинама за сладолед?

- Са тим машинама почео сам да се упознајем након десетак година рада. Тада су почеле са производњом и продајом точилице, а до тада се сладолед продавао на кугле, што је било једноставније за производњу.

Шта вас је привукло тим машинама?

- Сасвим случајно сам упознао са заступника највеће фирме за производњу апарата за сладолед "Carpigiani" за тадашњу Југославију, господина Михелеа, који је тражио доброг мајстора и тако је настала сарадња са њим. Захваљујући њему отишао сам на обуку у Италију, у фабрику поменуте фирме, како би стекао потребно искуство.

Како функционисају ти апарати?

- Раде на принципу пастеризације млека уз хладно мешање и додаток ваздуха како би сладолед био кремastiји. На веома сличном принципу раде и машине за пастеризацију млека којих има у свим млекарарама. Разлика је у температури смрзавања које млекарарама нису потребне. Пошто се електроника на овим машинама појавила тек деведесетих година, темостати радили на принципу повећавања и смањивања масе а не температуре.

Имате ли и сада муштерије?

- Одавно сам у пензији али пошто нема мајстора у овој области, радим и даље. Маchine долазе на поправку из целе Србије, БИХ и Црне Горе. Недавно сам био у Црној

Гори како бих поправио неки апарат. Пре неколико година сам ишао чак у Беч како бих поправио неку машину коју су безуспешно покушали да оспособе многи тамошњи мајстори.

Да ли сте некоме пренели тајне овог заната?

- Покушао сам да научим неке млађе мајсторе, али безуспешно. Они на које сам наишао само су желели да брзо зараде новац по цену да преваре муштерије без икакве гаранције.

Предраг
Стијанковић

ЈКП
ТАРЧЕВАЦ

ГРАД ПАНЧЕВО
суфинансира пројекат
"Информисање у локалној заједници".

У оквиру овог пројекта реализовани су неки од текстова у овом броју "Старчевачких новина".

Свратите код Лукића

Све на једном месту у Ул. Иве Лоле Рибара 81а

*** ПРОДАВНИЦА**
мешовите робе

*** ПРАЊЕ ТЕПИХА**
савременим машинама

*** ПРЖИОНИЦА КАФЕ**

*** САМОУСЛУЖНА**
аутоперионица

*** РОШТИЉ на ћумур**
врхунског квалитета!

ИНФОРМАЦИЈЕ И ПО-
РУЏБИНЕ

064/125-72-30
и 013/633-545

do "VULOVIĆ"

Старчево, Лењина 41
Тел/Факс: 013/631-032

ПОШТОВАНИ СТАРЧЕВЦИ,

код нас можете набавити по повољним
ценама следећу робу:

- * ЦЕВИ** квадратне, правоугаоне,
округле и поцинковане
- * водоводни, санитарни, канализа-**
циони и електроматеријал
- * електроде, брусни и резни алат**
- * цемент, креч и беомал**
- * гитер блок, монте, циглу и**
бетонско гвожђе

Хвала вам што кућујете код нас.

trgovinska radnja

MAKI JEDAN

kod ambulante

***ROBA ŠIROKE POTROŠNJE**

***HLADNO OSVEŽENJE**

RADNO VREME 24h

ПИВАРА КОРПА ШОП

Ул. Бориса Кидрича бр. 2

- * Ринфузна роба
- * Био-џироџрат
- * Свеже и стрзнуџо
боџе и џобрџе

НАШИ џуни рафоби
за ВАШЕ џуне кесе!

П Е Ч Е Њ А Р А

Код Луке

РАДНО ВРЕМЕ:

радним данима: **7-19;**
суботом: **7-17;** недељом: **7-13.**

ПОРУЏБИНЕ: 063/709-7846

- * суво месо * домаџа сланина * чварци *
- * домаџа маст * печеница
- * и јошмногo домаџих производа!

**ПРАСЕЋЕ и ЈАГЊЕЋЕ УВЕК
СВЕЖЕ ПЕЧЕЊЕ**

Бориса Кидрича 12, Старчево

ИЗВИЋАШТВО

Незаборавно извиђачко лето широм Европе

Након дужег периода ограничене могућности путовања услед мера спречавања пандемије, старчевачки извиђачи су на најбољи начин искористили овогодишње летње месеце у којима је могло слободно да се путује.

Серију путовања започео је Марко Ивошевић, када је као начелник Савеза извиђача Србије био део делегације Србије на Европској извиђачкој конференцији која се одвијала у Ротердаму у Холандији од 21. до 27. јула. Циљ ове активности било је бирање европског извиђачког руководства, као и доношење стартегија за нови трогодишњи план рада Европског извиђачког региона. Такође, на конференцији се могло упознати и са различитим трендовима и иновативним методама рада, као и примерима добре праксе других земаља. Поред радног дела, свака извиђачка активност увек има и посебне едукативне садржаје. Овога пута учесници скаутске конференције су могли да се упознају са комплексним системом за дренажу, са обзиром на то да је знатан део Холандије испод нивоа мора. Посетили су једну од највећих европских брана и упознали се са контролом развијеног система управљања коју чине мрежа канала, устава и дренажних пумпи које непрестално раде, одржавајући неке делове земље и до седам метара испод нивоа мора, сувим. Упознали су се и са функционисањем извиђачких јединица, које признате од стране државе као организација од интереса за друштво, имају посебан тип објекта у сваком граду, нешто попут извиђаче "базе". Свака таква "база" има свој простор за камповање, место за сасанке, опрему и мању затворену халу, која се може користити како за спорт и активности, тако и у случају неке јавне потребе. У слободно време обилазио се и град. Ротердам је током Другог светског рата био готово цео порушен, док је данас један од најмодернијих градова Европе. Интересантно је да је цела Холандија, земља која тежи да

Старчевци у Цириху као део српског скаутског тима

буде самоодржива након 2030. године, па је тако систем железнице развијен до те мере да се у било који део земље може стићи возом за мање од једног сата.

Затим је уследило учешће на највећем извиђачком догађају у 2022. години. По први пут старчевачки извиђачи учествовали су на скаутској активности која је окупила 35.000 извиђача под шаторима. Прави привремени град који је имао и све своје пратеће услуге. У питању је било учешће на Швајцарској националној смотри, МОВА 2022. Међу 22 члана српског контингента, двојица су били чланови Одредџа извиђача "Надел". То су Марко Стана и Вук Милосављевић, који су своју земљу и Старчево представљали на најбољи могући начин. Смотра се одржала у периоду од 23. јула до 6. августа, у долини Гомс, у кантону Валис. Занимљива чињеница је да се ова смотра одржава на сва-

ких 14 година, што значи да је ово било заиста вредно искуство које се још дуго времена неће поновити. На смотри је био реализован велики број активности и радионица. Игре на отвореном, шетње кроз природу по околним планинама, обилазак велике куће на дрвету, дегустација швајцарске хране, нарочито сирева и чоколаде, као и велики број занимљивих изазова, свакодневно су одушевљавали скауте. Једна од активности која је оставила посебан утисак на све био је рафтинг, где су се извиђачи забавили, према њиховим речима "као никада у животу", а најбољи део заједнице је била возња по брзацима. По завршетку смотре, српски извиђачки контингент провео је још три дана боравећи у Цириху, једним од највећих градова Швајцарске. Обилазак овог града је обухватао Циришко језеро, зграду Опере, православни храм Свете Тројице,

Конзулат Републике Србије и пријем код конзула, возњу бродом, гондолом, као и шетње по прелепим улицама и парковима Цириха. Наравно, куповина сувенира, магнета и швајцарских грицкалица није се могла изоставити. Срца пуних успомена, вратили су се са путовања 10. августа. Судећи по утисцима које су донели наши Марко и Вук, ова смотра била је један од догађаја који обележе читав живот. Многобројни дани испуњени смехом, авантуром, добрим расположењем и новим пријатељима заиста показују праве чари извиђачке организације.

Серију путовања наставило је и седам чланица старчевачког одреда: Вања Денингер, Марија Гердић, Ања Недељковић, Тара Недељковић, Ања Величковић, Кристина Варга и Јелена Кошарић, које су боравиле од 28. јула до 5. августа на 6. смотри Савеза извиђача Црне Горе, која је одржана на Грахову. Чланице "Надела" биле су део од 162 члана српског извиђачког контингента. Авантура је почела већ у аутобусу током путовања, када су се окупиле са старим и упознали са новим другарима. По доласку у Граховско Поље, наомак борове шуме, никло је извиђачко насеље на пет хектара површине у коме је било смештено око хиљаду извиђача из седамнаест држава. Прва четири дана смотре била су намењена истраживању Црне Горе. Извиђачи су се прво упознали са знаменитостима Грахова попут пећине и арборетума. Затим су открили Морињ, па Котор и његов стари град као и Госпу од Шкрпјела, невакидашње вештачко острво у сред Бокоторског залива. Такође, организован је и одлазак у Никшић и упознавање са културно-историјским знаменитостима овог места. Након тога уследиле су разне изборне едукативне радионице. Возња бициклом, учење о роботизици, спортске активности, превенција менталног здравља, допринос локалној заједници и многе друге. Један посебан дан био је одвојен за интернационално дружење где је свака земља представљала своју кул-

Скаути у Црној Гори

Извиђачи “Надела” у улози научника

туру кроз игре, плес, ношњу, као и кроз различите видео презентације. Извиђачи који познају фолклорне игре, а међу њима и Ања и Марија из Старчева, представљали су Србију током завршне церемоније интернационалног дана, одигравши посебно припремљену кореографију, која је увежбавана током претходних дана смотре. Какав је утисак оставио овај привремени ансамбл, може се закључити по томе што је након завршетка тачке преко 900 извиђача заиграло ужичко коло. Пред повратак, део извиђача је искористио прилику да посети велелепну планину Дурмитор, док је део уживао у слободном дану, радећи све оно што нису стигли пре тога, а желели су да пробају.

Пријатељства која су склопљена у Ротардаму, долини Гомс и у Граховској шуми, тајне које само небо зна и везе које су ова путовања учврстила, све то учинило је извиђаче који су на њима учествовали нечим много већим од пријатеља. Постали су права породица, млади људи са жељом да наставе да негују развијене односе, јер управо су ти односи оно што нам остаје за цео живот.

Полетарски викенд

Старчевачки полетарци и пчелице, учествовали су на активности Савеза извиђача Србије намењену овој категорији чланства у периоду од 16. до 18. септембра. Соколски дом у Обреновцу, као и Прва обреновачка основна школа, били су центар забаве и авантуре. “Полетарски викенд”, како је гласио

назив активности, окупио је око 140 извиђача претежно из северног и централног дела Србије, док су извиђачи са југа земље имали једнодневну активност за ову категорију чланства која је одржана у Нишу. Символички оквир активности у Обреновцу био је осмишљен са мисијом “спасавања диносауруса од изумирања”. Да би успели у овом задатку учесници су се ставили у улогу научника који су покушали да ово изведу на три начина. Па су тако били астрономи и астронаути који су се враћали у прошлост да скрену астерод који је ударио у Земљу, затим су били генетичари који су требали да реплицирају ДНК диносауруса, а ставили су се и у улогу ботаничара и екоклиматолога, како би креирали биљке које могу да издрже екстремне услове на Земљи и буду основа исхране и екосистема динозавских рептила. Кроз све радионице неопходна је била комбинација тимског и индивидуалног рада. Циљ активности био је да код деце развије и подстакне сагледавање проблема, критичко промишљање и различит приступ решавању неког изазова, као и да им пружи могућност за стицање нових знања, вештина и ставова који им могу користити у разним животним сферама. На овој активности учествовало је 11 старчевачких скаута, са које доносе само лепе успомене. Доказ томе представљају широки осмеси, приче о доживљеним авантурама и занимљиве ствари које су научили, као и мноштво нових пријатеља које су упознали из других места у земљи које имају срећу да у њима делује извиђачка организација.

М.С. и М.И.

“Неолићанке” на бројним манифестацијама

Штанд у Б. Н. Селу посетио је и градоначелник

Током лета чланице Удружења жена “Неолит” биле су активне на разним пољима, а највише су путовале јер лето је сезона када се организују разне тематске манифестације, такмичарског или изложбеног карактера. Гостовања су започеле у јулу учешћем на “Жетелачким данима” у суседној Војловици где су имале свој штанд на продајној изложби. Крајем јула и у августу су уследила бројна дешавања међу којима треба истаћи да продајни базар на Тргу неолита и “Чајанка у музеју” у склопу “Дана дружења” не би могли проћи без вредних дама из овог удружења.

Међу излагачима нашле су се и на омолочким “Данима породице” и на преображенској слави у паневачком “Горњем граду”. Крајем августа Старчевке су

пошле пут Банатског Новог Села где се одржавао избор за најлепши банатски хлеб као пропратни програм “62. Фестивала румунске музике и фолклора из Војводине - Република Србија”.

На доловачкој “Штрудлијади”, која је одржана с почетком септембра, Старчевке су биле и награђене. Додельено им је признање за најлепши штанд на коме су изложиле своје ручне радове, а у категорији “штрудла са воћем” освојиле су друго место.

За активности Удружења жена “Неолит” заинтересовани су и медији, тако да су ове вредне и креативне суграђанке гостовале на ТВ Панчеву, а на “Хепи” телевизији показале су, осим рукотворина, и своју умешност прављења кнедли са пљивама.

М. Јовишић

КУПУЈЕМ ЗЕМЉУ
У СТАРЧЕВАЧКОМ АТАРУ
ПЛАЋАМ ДОБРО!
Телефон > 063/341-780

СТАРЧЕВАЧКЕ
НОВИНЕ

www.starcevo.org.rs

КУЛТИватор

историја, култура и млади

уређује: **Добрибор Мегрен**

Актуелно

Колико нас има?

Попис становништва, домаћинства и станова је по садржају и обиму најмасовније и најкомплексније статистичко истраживање које се спроводи у скоро свим земљама света на сваких десет година. У Србији ће бити обављено од 1. до 31. октобра, са оправданим закашњењем од годину дана до ког је дошло услед епидемије коронавируса. Пописом се обезбеђују потпуни и квалитетни статистички подаци о становништву, његовој старосној и полној структури, образовној и брачној структури, економској активности, структури домаћинства и породица и о стамбеном фонду. За државу то има изузетан значај при оцени тренутног стања, али и за будуће планирање и доношење различитих стратегија, како на националном тако и на локалном нивоу. Финансијска средства за реализацију Пописа становништва, домаћинства и станова 2022. године заједнички су обезбедиле Република Србија и Европска унија. Овога пута је новина да ће попис бити обављен на традиционалан начин, од врата до врата, али ће сви подаци бити уношени електронски. Подаци ће се користити искључиво у статистичке сврхе, никада као индивидуални, а Републички завод за статистику је као орган који спроводи попис одговоран за заштиту њихове тајности. На пословима пописивања становништва биће ангажовано петнаест хиљада

пописивача. Објављивање прелиминарних резултата најављено је за 30. новембар, а коначни би требало да буду објављени од априла 2023. до краја маја 2024. године.

Пописи становништва какви су нам данас познати, на светском нивоу су нормативно обликовани након скупа демографа у Санкт Петербургу одржаном 1872. године. Том приликом је донета одлука о начину спровођења пописа и од тада се они врше на сваких десет година. Пре заснивања овакве регулативе пописи нису обављани редовно, а њихова једина сврха било је опорезивање становништва од стране државне управе.

Пописи становништва у Војводини, а самим тим и у Старчеву, одржавају се у континуитету 150 година. Први попис у Аустроугарској био је 1869. године, па затим 1880., 1890. и 1910. Пописи становништва у Краљевини СХС и касније у Југославији обављани су 1921., 1931., 1948., 1953., 1961., 1971., 1981., 1991. и 2001. Први попис у Републици Србији успешно је реализован 2011.

Резултати аустроугарског пописа становништва спроведеног и у Старчеву 1910. године пружају веома занимљиве демографске податке о нашем месту. Тадашња мађарска управа трудила се, наиме, да за оне услове што темељније обави овај државни посао, па се тако поред уобичајених статистичких категорија које се тичу броја, националне и верске структуре житеља, у резултатима појављују и информације о образовној, полној, старосној структури, брачном стању, емигрантима,

стамбеним условима и друго. На основу поменутих резултата Старчево је 1910. бројало 3803 становника од којих је било четири војна лица, а остали су били цивили. Када је реч о полној структури било је 1824 мушкарца и 1979 жена. Што се узраста тиче, деце до шест година било је 671, малишана од шест до 11 година 470, младих од 12 до 14 свега 190, од 15 до 19 њих 335, од 20 до 39 било их је 1053, од 40 до 59 година старости 742, а у насељу је живело и 342 припадника најстарије популације са преко 60 година. У емиграцији је тада боравило 29 Старчеваца. Национална структура је била следећа: 81 Мађар, 980 Немаца, 33 Румуна, 1121 Хрват, 1539 Срба и 49 осталих. По питању своје верске припадности наши суграђани тада су се изјаснили овако: 1620 православца, 2075 римокатолика, 19 реформата, 24 евангелика, четири Јевреја и један унијат. Број невенчаних износио је 1763 наспрам 1765 који су били у браку, док је удоваца и удовица било 268, а разведених седморо. Вештином читања и писања владало је 1989 мештана, а тадашњим званичним језиком, мађарским, служило се 585 Старчеваца. Можда најзанимљивији подаци с овог пописа односе се на стамбене услове и материјале од којих су грађене и покриване куће. Наиме, 1910. је у Старчеву било 310 кућа од камена или цигле, од черпића 169, од набоја 305, док је једна кућа била изграђена од дрвета. Црепом је била покривена 771 кућа, а 14 домова трском.

Упознајмо се...

Како се зовеш?

- **Богдан Вукосављевић.**

Како те зову?

- **Боћа.**

Кад си рођен?

- **8. јуна 2008.**

Школа?

- **ОШ "Вук Стефановић Караџић".**

Шта радиш у слободно време?

- **Тренирам и гледам филмове и серије.**

Коју музику слушаш?

- **Не бирам.**

Омиљена песма?

- **Црни Церак "ЦЦ #2".**

Шта ти је важно у музици?

- **Ритам.**

Шта те опушта?

- **Серије, музика, тренинг, дружење с пријатељима.**

Шта гледаш на ТВ-у?

- **Серије и утакмице.**

Шта не гледаш на ТВ-у?

- **Ријалити програме.**

Омиљени филм?

- **"Џони Вик".**

Омиљени глумац?

- **Милош Биковић.**

Омиљени спорт?

- **Џудо.**

За кога навијаш?

- **За "Партизан"!**

Где излазиш?

- **У Старчеву.**

Шта је за тебе љубав?

- **Покретач свега.**

Шта си као мали хтео да будеш кад одрастеш?

- **Програмер.**

Чега се плашиш?

- **Неуспеха.**

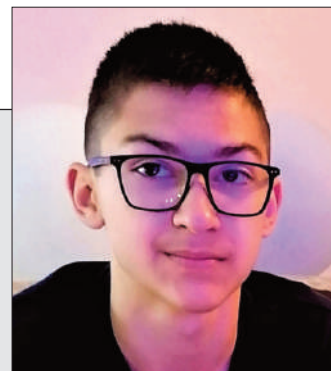
Шта ти смета код других?

- **Дволичност.**

Твоје врлине?

- **Упоран сам и вредан.**

Твоје мане?

- **Тврдоглавост.**

Најбољи другови?

- **Митић, Оги, Пантић, Петар и Ђуришић.**

Шта би поручио младима у Старчеву?

- **Ако можете о нечему да сањате, можете то и да урадите!**

GLIGORIĆ STAR

PANČEVAČKI PUT 32 STARČEVO

tel. 013/631-129; mob. 060/633-70-71

**SVE za vas
i vašu kuću!**

- * SVE za grejanje
- * SVE za struju
- * SVE za vodu
- * SVE za fasade
- * SVE za gipsarske radove
- * blokovi, cigla, građevinski materijal
- * cevi, profili
- * šrafovska roba
- * okovi
- * bicikle i prateća oprema
- * akumulatori
- * lakovi, farbe
- * žice i komponente za ograde
- * MIKS MAŠINA (miksovanje boja)
- * sijalice za automobile i kamione
- * Brisači šoferšajbne
- * Posuđe metalac

RR GLASS

**Maršala Tita 61a
STARČEVO**
radmila.rrglass@gmail.com

013/632-486

063/89-10-368

063/70-81-288

066/95-61-521

- * Производња и уградња ауто стакала свих врста.
- * Тракторска стакла
- * Стакла за грађевинске машине
- * Застакљивање грађевинских објеката
- * Резање стакала на меру
- * Полице, витрине, столови

PRODAVNICA

N₂M

Vuka Karadžića 34 Starčevo

- rinfuzna roba
- prehrambeni proizvodi
- smrznuta roba
- voće i povrće
- i sve drugo za vaše domaćinstvo

U VAŠEM KRAJU I ZA VAS!

ВУЋОВАЦ *Страна ученика ОШ "Вук Св. Караџић"*

РАДОВИ УЧЕНИКА

Лепо вече крај реке

Био је леп, сунчан дан. Мама и тата су ме пробудили са сјајном вешћу да идемо на камповање на Дунав.

Радосно сам поскочио из кревета и одмах се обукао. Мама и тата су почели да спремају све што нам је потребно за тај излет, а ја сам одлучио да мало погледам занимљивости о Дунаву. Научио сам доста тога о највећој реци у Европи. Нестрпљиво сам чекао тренутак поласка. Чуо сам татин звиждук кроз прозор што је био знак за полазак. Кренули смо. Кроз прозор аута могао сам да видим пределе прелепе војвођанске равнице. Још више сам се радовао камповању јер ми је прво у животу.

Убрзо смо стигли. Тата и ја смо одмах почели да постављамо шаторе а мама је кренула с припремом гулаша у котлићу. Јасно се могао видети прелеп, велики Дунав. Одлучио сам да седнем на један велики камен и посматрам, како мама често говори, наше "море". Непрекидно сам гледао и осећао као да ме река носи. Време је брзо пролазило и већ сам почео да осећам мирис укусног гулаша. Тата је повремено ложио ватру а ја сам одлучио да се мало прошетам обалом. Што сам га дуже гледао све ме је више опуштао. Мама ме је позвала да једемо. Хитро сам дошао и сви смо заједно уживали у природи. Био је то предиван приказ, сви смо седели, гледали у прелеп Дунав и полако је мрак падао. Отишли смо и легли у шаторе и заспали.

То је био један предиван дан у мом животу који ћу, верујем, памтити заувек.

Марко Јањић 7/3

Стаза дуга четири године

Од почетка сам мислила да ће бити лоше, али све се променило.

У почетку нисам имала пријатеље, а онда сам упознала много њих. Први разред основне школе је био веома лак али било је пуно текстова, онда би се боље рекло да није било лоше али највише ми се свидело кад сам упознала другаре. У другом разреду нисмо ишли у школу зато што је почела корона. Па смо ишли "онлајн". И стварно бих волела да смо ипак ишли у школу, јер би нам учитељица боље објаснила. Онда сам кренула у трећи разред ту сам већ имала другаре и другарице и ишла сам са својом старијом сестром Маријом у школу. Учили смо много, нових ствари, али и даље се тешко научи. Током викенда сам ишла са другарима у центар и играли смо се на Тргу, возили и тако било нам је занимљиво и забавно. Када смо кренули у четврти разред учили смо дупло више али и даље је било занимљиво. Уписала сам се у извиђаче и било ми је супер. Другарица нам је купила срце огрлицу, она има један део а ја други део срца.

Све четири године ми је било лепо, упознала сам много другара и не бих ништа мењала.

Ана Барбара 5/1

Све боје детињства

Увек се радо сетим дана из детињства. Наравно, још увек сам дете, али се све чешће не осећам тако. Све боје детињства никада не престају, а пролазе веома брзо.

Дани мог детињства, мој свет био је код моје баке у Крагујевцу. Трчкарала сам улицом, уживала у природи, била слободна. Деца су играла фудбал на игралишту. Обожавала сам као мала да тамо одем, проводила сам цео распуст играјући се. Истраживала сам свет око себе. Тамо је био мој безбрижни кутак. Људи би седели испред својих кућа на клупи. Са децом сам

играла одбојку, "између две ватре", "жмурке", возили смо бицикл, тротинет и ролере. Уживали смо. Сваки кутак смо знали. Код баке су моји дани детињства били најсрећнији. Нисам изражавала жељу да се вратим кући. Плакала сам кад се летњи распуст приближавао крају и када сам морала да кренем назад. Дани мог детињства још трају. Моји вршњаци и ја смо само деца којој је потребно родитељске и бакине љубави, још игара, лудорија и времена да останемо јер се у тој улози одлично сналазимо. Хоћу да се радујем, маштам, играм, смејем и радим још много ствари које ме чине срећном.

Не желим да брзо одрастем. Желим да ти дани мог детињства још трају, да гледам цртане филмове, да ме бака и мама чешкају по глави. Све то хоћу зато то желим, јер знам, кад детињство једном прође, никада се више неће вратити.

Бојана Савић 6/3

Сви моји узори

Међу свим људима који ме окружују и оних познатих, само је једна особа која је на мене извршила највећи утицај. То је моја омиљена спортисткиња Тијана Бошковић.

Ова девојка рођена је 8. марта 1997. године у Требињу. Она је спортска одбојкашица која игра позицију коректора. Тија тренутно игра за турски клуб "Едацибаши". Једна је од водећих играчица, чланица је сениорске репрезентације Србије. Са репрезентацијом је освојила медаље на такмичењима у јуниорској и сениорској конкуренцији. Проглашена је за најбољу играчицу у Европи у Турској 2019. год. Већ три пута је изабрана за најбољу играчицу. Тијана је висока 193 цм. Надимак јој је Тија. Има краћу тамнобраон косу. Мало је мршава али је згодна. Има прелепе сјајне браон очи, пуне искрености. Број њеног дреса је 18.

Волела бих да добијем прилику да одем и гледам уживо, на бар једној утакмици. Да је упознам, загрлим и да ми поклоним било какав неки свој дрес, па да можда некада ја њој поклоним свој дрес. Сматрам да је живот попут одбојке. Мораш да научиш да се бринеш, бориш, признаш грешку и када паднеш, подигнеш се и наставиш даље.

Дуња Славковић 7/1

Потрудила сам се

Сваког дана мој тата ми је причао о војсци и војницима. Мој тата је као млад био војник. Он ми је описивао све што је тамо радио и како се проводио и понашао, а ја сам га само слушала и замишљала себе као војника у зеленом оделу.

И дан данас замишљам себе као војника. Једном ме је одвео у војну академију кад сам била мала. Тамо су се војници понашали дружељубиво и лепо према мени. Прошетали смо по академији и показали су ми шта где стоји и шта се где ради. После шетње смо отишли да једемо у његову канцеларију. Након јела смо отишли да ми тата покаже где војници једу, спавају и где се туширају. Када смо завршили, тата ме је одвео у канцеларију и рекао да сачекам и затворим очи и да има једно изненађење за мене. Тада ми је донео одело и војничке чизме! Била сам пресрећна и одмах сам се обукла. Данас то одело стоји на тавану, а ја и даље себе замишљам као војника.

Надам се да ће тата бити поносан на мене када достигнем свој успех и постанем војник.

Андреа Стојковић 7/2

... Најлепше је бачко доба ...

ЕКО: Рециклирај!

Чланице Удружења жена рециклирају

□ ЕКОЛОШКА АКЦИЈА ТРАЈЕ > Месна заједница Старчево наставила је сталну акцију прикупљања рециклажног материјала (пластични затварачи - чепови) у склопу заједничке акције “Чепом до осмеа”. Седма тура чепова је предата, а прикупљање нове, осме, је у току. Акција се наставља и даље! У ајнфурту зграде Месне заједнице налазе се рециклажне кутије у које и ви можете одложити чепове и на тај начин, рециклирајући, учествовати у овој трајној акцији која за циљ има и хуманитарни карактер.

□ УКОЛИКО ЖЕЛИТЕ можете рециклирати и пластичне боце: на располагању вам је мини-рециклажни центар Јовице Новакова, односно двориште са џамбо-џаковима у којима Јовица сакупља ПЕТ амбалажу. Све то, налази се у Шумицама, у Улици Михајла Пупина/Сомборска (“колонија”) а двориште је стално отворено. Па, сакупите и донесите...

П. А.

цвећара Цветни дар

на новој локацији

ПОКЛОНИ ЗА СВАКУ ПРИЛИКУ:

* цвеће * балони * галеријски програм * слатки поклончићи (тортице) * декорација прослава * ВРШИМО ДОСТАВУ НА АДРЕСУ!

РАДНО ВРЕМЕ 8 - 19 САТИ

Тел. 060/36-00-515

Црпнице из прошлости

*194

Кирвај

У неколико наврата писао сам о кирвају тј. о Сјомендану заштитици цркве Св. Маурицијуса, који се прославља сваке године на дан 22. септембра, мислим да није на одмет поновити, бар за нове читаоце “Старчевачких новина”.

Католичко сјановништво, тј. тадашњи досељеници нису без разлога одабрали за заштитици своје цркве баш Св. Мауриција. То можемо закључити из самог живописа Св. Мауриција, а с обзиром да је досељено сјановништво било војно ангажовано или су били демобилисани, један је од разлога одабира.

Ево шта кажу историјски записи:

“Мауриције је био пореклом египатски Копт и служио је као легионар у римској легији у гарнизону у Теби. Маурицијева легија, која је бројала око 6600 војника, углавном хришћана, је послана из Тебе (Африка) у Галију (Европа) као појачање цару Максимијану да угуши побуну која је тамо избила. Легијом су заповедали Мауриције, Пандидус, Иноцент и Ексуперије, који су сви касније проглашени за светце оштрице Цркве. Међутим, када су стигли у Агаунум, цар Максимијан им је наредио да нападу тамошње хришћане, а они су одбили наредбу.

Мауриције је том приликом рекао: “Царе, ми смо твоји војници, али смо такође војници истинског Бога. Ми ти дојемо послушност у свим стварима које нису против Његовог закона. Радо ћемо се супроставити твојим непријатељима, ко год били, али не можемо окаљати своје руке крвљу невиних људи. Пре заклетве теби, положили смо заклетву Богу. Ни ти не би могао имати поверење у нас ако бисмо због друге заклетве погазили прву. И имај на уму, ми имамо оружје у рукама, али ћемо радије умрети невини него живети са злехом”.

Како су тадашњи Старчевици живели на самој граници с Отоманским царством, тј. окупираном Србијом, заштитицу су изражали и у одабраном црквеном свецу. Још један разлог је и сам датум тј. Сјомендан наведеног свеца, који је како је на почетку сјоменуто 22. септембра, а то је пред сам почетак поновно великих јесенских рајарских радова, бербе кукуруза, а знамо да су досељеници, осим што су дошли да чувају границу, насељени и ради обнове пољопривреде у тада окупираним крајевима Аустроугарске монархије.

А како се некада славilo?

Осим саме црквене прославе, славilo је и читаво село. Поред црквених великодостојника, обредима у цркви присуствовало је већина како католичког тако и православног сјановништва са својим представницима, што је остало до данашњих дана, али Кирвај у Старчеву није заживео као својим сеоска слава, као претходне две, о којима сам писао. Кирвај је остао црквена слава и везана уз католичко сјановништво и више се прослављао у фамилијарним круговима.

Прво се за Кирвај морало све добро у кући припремити, а то значи доброг јела и пића. Куће су морале бити чисте и уређене јер су се дочекивали и гости, обично фамилија из других села, а некад и из далека света. Гледало се да гости буду, што би рекли млађи свет, то јест девојке и момци, како би се можда неко у некога загледао, а на тај начин проширило пријатељство. Након дочека гостију шло би се у цркву, зајим на ручак, после ручка мало поседело, попричало, млади се прошетали по селу, а жене на саборима дале свему свој коментар. И старчевачки биртови, нарочито они који су били близу цркве, а и они у Горњанском крају имали су више посла, јер је мушки светлици. Биртови су и предвече имали више посла, а нарочито они који су имали сале за игрању. Девојке би у пратњи својих мама шиле на игрању, а није недостајало и удварача.

Но како свему дође крај тако и дану Кирваја, а кукуруз чека бербу.

Здрави и живи били, ваи
Винко Рукавина

Борац неубедљив на старту сезоне

Нова сезона у Војвођанској фудбалској лиги - Исток, која је стартовала половином августа, није добро почела по старчевачке фудбалере. До сада је одиграно шест кола и забележени су следећи резултати:

1. коло, *Перлез*:
Војводина - Борац 5:0;
2. коло, *Старчево*:
Борац - Бегеј (Житиште) 3:2;
3. коло, *Банатски Карловац*:
Пролетер - Борац 4:1;
4. коло, *Старчево*:
Борац - Ц. звезда (Р. Село) 1:1;
5. коло, *Кикинда*:
ОФК Кикинда - Борац 3:0;
6. коло, *Старчево*:
Борац - Јединство (Вл.) 6:0.

У првом колу у новој сезони Борац је гостовао у Перлезу екипи Војводине. Одирана је једна од најслабијих утакмица у последњих годину дана што показује и сам резултат утакмице. Домаћа екипа је била знатно мотивисанија и имала је већу жељу за победом до које је и дошла и то веома убедљиво. У првом полувремену Војводина постиже голове у 22. и 38. минуту за вођство од 2:0. У другом полувремену најбољу прилику за Борац пропушта Бајић када је у 70. минуту са свега десетак метара погодио стиву. У финалу утакмице домаћа екипа головима у 80, 89. и 90. минуту стиже до убедљиве победе од 5:0. Треба истаћи да су два погода постигли из казних удараца које је веома слаби судија Чичић из Ковина досудио неоправдано.

У другом колу Борац је на свом терену дочекао екипу Бегеја из

Житишта. Одирана је једна веома занимљива и неизвесна утакмица. У првом полувремену знатно надмоћнија игра домаће екипе резултирала је са два погода - у 15. минуту преко Кемења и у 22. када Петровић постиже погодак за вођство од 2:0, што је био резултат полувремена. У наставку гостујући тим је био нешто ангажованији и резултат такве игре су голови у 58. и 81. минуту за изједначење. У самом финалу утакмице у надокнади времена Бајић краде једну лопту гостујућим играчима и излази сам пред противничког голмана и рутински постиже погодак за коначних 3:2.

У трећем колу Борац је гостовао Пролетеру у Банатском Карловцу. И на овом гостовању је одиграна веома слаба утакмица. У првом полувремену Пролетер постиже два погода, а голови су постигнути после кардиналних грешака у одбрани тима из Старчева. У другом полувремену Борац је покушавао да стигне до погода и био надмоћнији али своје прилике не користи. То Карловчани користе и кажњавају са још једним голом из контранапада у 58. минуту за вођство од 3:0. У 62. минуту оправдано је досуђен казнен ударац за Старчевце који Петровић није успео да претвори у погодак и тако смањи резултат. У 75. минуту Оскар Кемењ постиже погодак за 3:1. У финалу утакмице, у 85. минуту, Пролетер постиже још један погодак за коначних 4:1.

У четвртном колу Борац је на свом терену дочекао екипу Црвене звезде из Руског Села. Од самог старта утакмице домаћа екипа је имала иницијативу и била надмоћнија. На погодак се чекало до 33. минута када је Бајић постигао веома ефектан гол са неких 22-23 метара, а голман гостију је могао само погледом да испрати лопту у мрежи. У наставку утакмице прву прилику пропушта домаћа екипа, у 50. минуту, када је Граовац са свега пет метара шутирао преко гола. У

ТАБЕЛА

- Војвођанске лиге - Исток -
након 6 одиграних кола сезоне 2022/23.

1. Јединство (БК)	6	5	1	0	13:4	+9	16
2. Слобода	6	4	2	0	17:3	+14	14
3. Полет	6	4	2	0	10:3	+7	14
4. ОФК Кикинда	6	4	1	1	8:2	+6	13
5. Цр. звезда (РС)	6	3	1	2	9:8	+1	10
6. Војводина 1928	6	2	3	1	11:3	+8	9
7. Омладинац ФАМ	6	2	3	1	8:6	+2	9
8. Козара	6	2	1	3	7:7	0	7
9. Борац	6	2	1	3	11:15	-4	7
10. Јединство (Кач)	6	2	1	3	9:15	-6	7
11. Раднички	6	2	0	4	9:11	-2	6
12. Пролетер (БК)	6	2	0	4	8:12	-8	6
13. ЖАК	6	2	0	4	9:14	-5	6
14. Бегеј	6	1	2	3	5:9	-4	5
15. Јединство (Вл)	6	1	0	5	5:16	-11	3
16. Младост (Ом)	6	1	0	5	3:14	-11	3

56. минуту гостујућа екипа стиже до изједначења. До краја утакмице тим из Старчева напада и ствара прилике, погађа пречку и стиву преко Кемења и Петровића али се резултат није мењао.

У петом колу Старчевци су гостовали у Кикинди истоименој екипи. У првом полувреме играла се равноправна утакмица између два шеснаестерца са мало прилика за погодак. Треба напоменути да је у два-три наврата голман гостујуће екипе Милићев одлично интервенисао и спасао сигурне голове за ОФК Кикинду. На полувреме се отишло са резултатом 0:0. У другом полувремену домаћа екипа је кренула нешто агилније а плод такве игре је погодак у 52. минуту за вођство од 1:0. У 75. минуту Кикинђани постижу још један погодак и води са 2:0. У самом финалу утакмице домаћин у надокнади времена стиже и до трећег гола за коначних 3:0.

У шестом колу Борац је на Општинском стадиону дочекао екипу Јединства из Влајковца. Од самог старта утакмице домаћа екипа је кренула веома агилно решена да забележи победу. У 14. минуту Старчевци постижу еврогол преко Павлова за вођство од 1:0. У 32. минуту у стрелце се уписује Бајић за 2:0. У 34. минуту Кемењ постиже погодак за вођство од 3:0. У другом полувремену домаћа екипа наставља у истом ритму а плод такве игре су голови у 65. минуту, када Бајић постиже погодак за 4:0, и у 76. и 78. минуту када Кемењ постиже још два гола за убедљивих 6:0 за Борац, што је био и коначан резултат ове утакмице.

Петар Орешковић

Распоред наредних утакмица

- 24.09. 15:30 сати, Ковин: Раднички - Борац;
02.10. 15 сати, Кикинда: ЖАК - Борац;
09.10. 15 сати, Старчево: Борац - Омладинац (Ботош);
15.10. 15 сати, Банатско Карађорђево: Јединство - Борац;
23.10. 14:30, Старчево: Борац - Полет (Идвор).

Сећање на Џонија траје

Још једна меморијална утакмица у знак сећања на трагично настрадалог некадашњег фудбалера Борца Николу Јанићијевића одиграна је на Општинском стадиону, 27. августа. Као и сваке године до сада, утакмицу су играли Николини другари подељени у две екипе, "Црвене" и "Беле". Иако је резултат био у другом плану могло се видети мноштво лепих потеза и голова. На крају утакмице, резултат је био 6:4 за "Беле".

Циљ ове спортске манифестације је да се одржи

Џонијеви пријатељи

сећање на великог човека
какав је био Никола

Јанићијевић и подсети на његове фантастичне партије које

је приказивао у дресу Борца.

М. В.

Кошарка

Време је за кошаркашку лопту

Кошаркаши Борца после јулске паузе започели су са тренинзима од 1. августа, а уједно и са припремама за предстојећу такмичарску сезону 2022/2023. у којој ће, као и претходних година, наступати са три селекције: кадети, пионири и млађи пионири такмичиће се у лигама кошаркашких савеза Србије и Војводине.

Почетком августа клуб из Старчева, у сарадњи са Месном заједницом, организовао је такмичења током "Дана дружења" и то три турнира у баскету, која су била изузетно посећена.

Потом, 16. августа, пионири одлазе на турнир у Омољцу поводом манифестације "Дани породице", где је требало одиграти три утакмице. Међутим, због изостанка екипе из Ковина, Старчевци су одмерили снаге само са домаћином, КК-ом Младост а иако су били ослабљени, пружили су добру игру.

Наредног дана, у исто место, Борац води на турнир најмлађе чланове, децу 2013 и 2014. годиште, која су снаге одмерила са кошаркашима из Панчева, КК-ом Тамиш, и домаћином. Обе утакмице Старчевци су изгубили мада у оваквим сусретима резултат је у другом плану. Мора се истаћи да су играчи Борца

били најмлађа екипа и играли су мечеве са генерацијом која је две године старија.

Дана 18. септембра, у Старчеву су одиграна два сусрета против омољичке Младости. Најпре су снаге одмерили мини-баскет деца 2013. и 2014. годиште, који су показали одличну партију и савладали вршњаке из комшилука а било је и пар лепих потеза у којима је многобројна публика уживала. Након ове утакмице уследио је пионирски сусрет са истоименом екипом где овог пута гост показује бољу игру и побеђује у овом мечу.

На крају, 20. септембра, у Старчеву је угошћен панчевачки Виртус баскет а снаге су одмериле кадетске селекције. Овај сусрет је послужио као припрема за предстојећу кадетску лигу у којој ће наши момци учествовати.

За сада, како је Клуб званично добио допис од КСВ-а, кадети имају четири екипе у групи, пионири пет, а млађи пионири девет. Остаје до почетка октобра да изађе коначни распоред такмичења. По свему судећи Старчевци и љубитељи кошарке моћи ће да уживају у многобројним сусретима које ће Борац играти ове сезоне.

**Зоран
Кокановић**

Представљање "Академије Јочић" основцима

□ Промоција Џудо клуба "Академија Јочић" у холу старчевачке школе одржана је 8. септембра. Оснивач и тренер Микица Јочић позвао је ученике да сприкључе овом спортском колективу. Ученици наше школе који похађају "Академију" и који постижу изузетне резултате презентовали су лепоту овог спорта. У клубу су заступљене и друге борилачке вештине.

Презентација у Школи

Старчевци, мајстори заната

Посетите Далибора ради... попушта!

Мобилни телефони су “гедет” који користимо непрестано и неизоставни су део наше свакодневице. Због тога су мањи и већи кварови неизбежна појава - од поправки конектора за пуњење до замене батерија и екрана. Од физичких до софтверских проблема, услуге сервиса за мобилне телефоне су потребне сваком човеку.

Наш суграђанин, Далибор Адамов, у Старчеву познат као бивши директор Дома културе, отворио је сервис мобилних телефона “УниСервис013” који се налази у Панчеву, у Његошевој 9. Мање је познато да се Далибор бави електроником још од средњошколских дана, а поправкама мобилних телефона активно већ дуже од једне деценије у познатом београдском сервису “iPhone Србија”. “УниСервис013” нуди услуге поправки свих мобилних телефона уз коришћење микроскопа, термо-камере, чишћења квашених телефона ултразвуком, спашавања података из неисправних уређаја... Најновија услуга је дезинфиковање телефона UV-C зрацима које убијају 99,9% познатих вируса и бактерија. У “УниСервис013” можете купити и футроле, заштитна стакла, квалитетне каблове и пуњаче.

За првих пет муштерија које донесу примерак “Старчевачких новина” са овим текстом, “УниСервис013” ће дати 15% попушта на све поправке уређаја!

“УниСервис013” вас очекује

Ватрогасци у првој половини 2022.

Добровољно ватрогасно друштво “Старчево” је за 2022 годину предвидео амбициозан План рада, како у погледу редовних превентивних и оперативних задатака, тако и око доношења и усклађивања нормативних аката са Законом о добровољном ватрогаству и устројавање ДВД-а са Законским и подзаконским актима.

Навешћу неке од превентивних и оперативних активности на којима смо били најчешће ангажовани:

Превентивне активности:

- обука младих новопримљених ватрогасаца у техничко-тактичком погледу у акцидентним ситуацијама;
- практична обука, руковање са ватрогасном опремом
- практична обука, рад са навалним ватрогасним возилом
- у склопу припреме за жетву извршен је обилазак пољопривредних газдистава, преглед пољопривредних машина са аспекта ЗОП-а и опреме за почетно гашење пожара. Обављен је разговор са корисницима пољопривредне механизације и дата упутства и сугестије о мерама које треба спроводити за време жетве.
- одржавање ватрогасне опреме и ватрогасног возила у функционалном стању.

Оперативне активности:

- интервенције на гашењу пожара
- интервенција на санацији акцидента у Партизанској улици насталог просипања улане рещице приликом транспорта у

дужини од око 500м што је угрожавало одвијање нормалног саобраћаја. Акцидент је саниран прањем саобраћајнице ватрогасним возилом.

За наведене активности можемо рећи да су уобичајене чиме се ми иначе редовно бавимо. Оно што посебно желим да истакнем чиме смо се бавили у току ове године је устројавање ДВД-а са законском регулативом и пререгистрација ДВД-а у АПР-у. Да би извршили пререгистрацију ДВД-а у АПР-у морамо према Закону о добровољном ватрогаству да испунимо одређене услове како би добили сагласност Сектора за ванредне ситуације МУП-а Србије. Минимални услови које треба испунити према категоризацији добровољних ватрогасних јединица Сектора за ванредне ситуације и статус наведених услова:

- донети Акт о формирању Ватрогасне јединице; Акт о формирању јединице за трећу категорију према категоризацији Сектора за ванредне ситуације донет је на предходној Скупштини друштва - јединица је формирана.
- обезбедити материјално-техничка средства и опрему за Ватрогасну јединицу треће категорије; обезбеђена средства путем конкурса МУП-а у износу од 850 000 динара, тендер завршен, изабран најповољнији добављач, чека се испорука.

- обезбедити личну заштитну опрему за чланове добровољне ватрогасне јединице; обезбеђена средства по основу конкурса Секретаријата за пољо-

привреду, шумарство и водопривреду АП Војводине у износу 514.286 динара без ПДВ-а и средства добијена у износу 102.857,20 динара за ПДВ из буџета Града Панчева. Опрема је плаћена и достављена од стране изабраног добављача.

- обезбедити лекарске прегледе за чланове добровољне ватрогасне јединице; обезбеђена средства у износу од 45.000 динара, уплаћена 333-у “Панчевац”, лекарски прегледи завршени, добијена лекарска уверења са повећаним ризиком за све чланове ватрогасне јединице.

- обезбедити обуку за чланове ватрогасне јединице; средства за обуку обезбеђена у износу од 65.000 динара, обуку спроводи Сектор за тренинг и развој МУП-а Р. Србије по програму за добровољне ватрогасне јединице. Из наведеног сектора обећано је да ће се обука и испит организовати следећег месеца у просторијама ГВС Панчево. Након испита добија се Уверење о положеном стручном испиту за рад у добровољним ватрогасним јединицама. Комисију за испит је формирао Сектор за ванредне ситуације МУП-а Р. Србије и њу сачињавају: Дејан Ђурђевић, Председник комисије, Сектор за тренинг и развој МУП-а, Бора Мајкић - члан, Сектор за ванредне ситуације МУП-а, Радомир Аритонович - члан, Ватрогасни савез Србије.

Из наведеног може се закључити да смо углавном испунили све тражене услове, остала нам је обука и испорука плаћене

ватрогасне опреме. Након испуњења и ових последњих услова добијамо сагласност МУП-а за пререгистрацију ДВД-а “Старчево” у АПР-у. Надам се да ћемо до краја године да спроведемо све активности и први у ГВС Панчево извршимо пререгистрацију.

Шта устројавањем ДВД-а према новом Закону о добровољном ватрогаству добијају грађани Старчева и које benefите ће стећи чланови добровољне ватрогасне јединице, изнећу у неком од наредних издања “Старчевачких новина”.

На крају овог извештаја желим да упутим један апел нашим суграђанима и да их подсетим да не пале биљне остатке на отвореном, како у насељу тако и ван насељеног места. Последице паљења на отвореном могу бити велике како са аспекта ЗОП-а тако и са аспекта заштите животне средине.

Председник ДВД “Старчево”
Радомир Аритонович д.и.п.и.н.
ЗОП-а

REPRINT

ЈЕДАН ОД ПОТЕНЦИЈАЛА НАШЕГ МЕСТА

Старчево на филмској траци

“- Тон? - Иде! - Камера? - Иде!” - продорни глас редитеља и одговор да је све спремно за снимање, често се могао чути и у нашем месту. Иако Старчево није филмски град, радознали мештани су могли у неколико наврата да присуствују снимању сцена за различите филмове и телевизијске серије на којима су кадрови снимљени у Старчеву заувек овековечени на филмској траци.

Први такав кадар забележен је у филму “Сиромаша ал сам бесан”, снимљеном 1970. године, када је једна сцена снимљена испред римокатоличке цркве у Старчеву (види: <https://www.youtube.com/watch?v=BXWMXmIf5DM>). У филму се ради и догађајима у забаченом војвођанском селу (Скореновац) где сељаци желе да отворе клинику. Берберин, постаје важна личност и делегат фабрике. И кад се чини да је берберин успео у животу, његова девојка умире, власти одбијају захтев за клинику, а сељаци га бојкотирају. Тада напушта село са певачицом како би покушао све из почетка. Главну улогу играо је Љубиша Самарџић (Сава) и управо се он појављује у кадру овог филма који је снимљен у Старчеву.

Филмације су поново посетиле наше место 1988. године. Филм “Заборављени”, изазвао је велику пажњу публике, а неке сцене снимљене су управо у Старчеву. Радња овог филма нема веселу тематику а односи се на проблеме младих. Малолетници из једног дома за напуштеног децу изашли су у град и ноћу, у наступу гнева и очајања, рушили су, разбијали и уништавали све што им се испречило на путу. Иза њих је остала пустош и питање зашто су то учинили. Идући трагом те вести, аутори филма су обишли више установа и на основу истинитих судбина из прихватишта, болница и затвора, сачинили причу о троје заборављених, двоје младића и једној девојци. У овом филму појављује се више познатих глумаца а сцене у Старчеву снимили су Мирјана Јоковић (Дина) и Срђан Тодоровић (Кифла) и то на Срејном рингшипи (види од 9:22 мин: <https://www.dailymotion.com/video/x5ssaod>).

Потом, 2012. године, угошћена је италијанска филмска екипа на снимању ТВ серије “Комесар Нардоне”. Ова телевизијска серија, постављена у Италији у годинама након Другог светског рата, говори истиниту причу комесара Марио Нардонеа, коју игра Серђо Асиси. Како би се атмосфера и места нашли компатибилним са Италијом у раном послератном периоду, чак и избегавајући

Доња школа - снимање серије “Жмурке” 2018. године

финансијско оптерећење које произилази из потребе да их се сценски реконструише у позориштима, готово сви спољни снимци и већина унутрашњих кадрова снимљени су у Србији, а у Старчеву се поново снимало испред, и у римокатоличкој цркви, са мноштвом статиста и олд-тајмер аутомобила.

Напослетку, 2018. године у Старчево поново долазе филмски радници. У 17. епизоди домаће серије “Јутро ће променити све”, која се емитовала на РТС-у радним данима у вечерњим терминима, једна сцена снимана је на старчевачкој бензинској пумпи “Рафасло петрол”. Концем исте године продукцијска кућа “Адреналин” радила је на новој ТВ серији која је емитована на националној телевизији. Реч је о остварењу

под називом “Жмурке”, које у шест епизода прати судбину дечака и девојчица који полазе у школу на Дан победе над фашизмом - 9. маја 1945. године. Њихови животи постају обележени “гресима родитеља” из доба рата у време када се све мења и нова власт узима облик. Из дечије визуре приказане су идеолошке турбуленције и страдања невиних у тек ослобођеном малом граду, а јасан је другачији третман околине коју добијају деца поражених и деца победника. Серију је режирао наш познати режисер Миша Радивојевић, а у главним улогама појављује се више познатих глумаца од којих су се на старчевачком сету појавили недавно преминули Бранко Цвејић, затим Александар Берчек, и Милица Зарић. Кадрови ове серије снимани су у “доњој школи” а филмска екипа боравила је у нашем месту током два дана снимања.

И то није све - наш познати музичар Горан Бреговић снимао је спот за свој пројекат “Оркестар за свадбе и сахране” и то на католичком гробљу у нашем месту. На крају, ваља споменути и неколико филмова које је осмислио и режирао потписник ових редова, а који су, сходно могућностима, свој врхунац досегли на фестивалу аматерског филма “Жисел”, где је филм “Белмондови снови” о животу нашег суграђанина Радета Матића Белмонда, освојио другу награду - “Сребрни сунцокрет”.

Раде Матић Белмондо, јунак филма “Белмондови снови”, првог старчевачког играног филма снимљеног 2000. године и добитника награде на “Жиселу”

Пейпар
Андрејић